

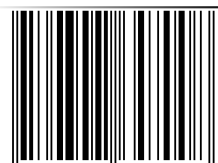
CONTRA

nr 2 2008 (nr 198 från starten) årgång 34 Pris 25:-

**När muslimerna tog Indien
Friedrich von Hayek
Försvaret**

garanterat politiskt
inkorrekt

9 770347 647008

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra
Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM
Telefon 08-720 01 45

E-post redax@contra.nu

Internet hemsida <http://www.contra.nu>

Sluten del endast för prenumeranter:

<http://www.contra.nu/prenumerant/oversikt.html>

Användarnamn och lösenord ingår endast i den tryckta versionen av Contra.

Prenumeration

Minst 175, rekommenderat 250 kronor, per år. Inbetalas på plusgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 5682-0392.

Finland: Minst 20 euro per år.

Sampo girokonto 800018-70846087.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Molnár

Redaktion: Tommy Hansson och C G Holm

Övriga medarbetare: Benny H. V. Andersson, Karl-Göran Bottwyk, Bertil Häggman, Bertil Lindblom, Fredrik Runebert och David Stavenheim samt Christer Arkefors i Italien, Peter Hartvig i Danmark, Bertil Wedin i Mellersta Östern och Allan C. Brownfeld i USA.

Presslagd 2008-04-28
Strands Tryckeri, Lindsberg 2008

Under 500 år styrde muslimer Indien. Men i motsats till i andra länder där muslimska erövrare kuvade befolkningen, lyckades de inte tvinga befolkningen att konvertera. Visst var det en del som köpte skattefriheten som erbjöds muslimer, men hinduerna slog vakt om sin kultur. Visserligen finns det idag 150 miljoner muslimer i Indien, men det finns över 800 miljoner hinduer. På gatorna ser man genast skillnaden. De eleganta hinduiska flickorna på omslagsbilden kontrasterar bjärt mot muslimer i svarta hucklen. Läs om muslimernas erövring av Indien i detta nummer av Contra.

CONTRA-NYTT

Wikipedia

är ett alltmer använt uppslagsverk på nätet. Naturligtvis tas där upp en rad kontroversiella frågor. Ibland förekommer det att skribenter presenterar ett ämne på ett missvisande sätt. Det har bland annat hänt någon gång beträffande uppslagsordet "Contra". Vi vill rekommendera Contra-läsare att engagera sig på Wikipedia. Amerikanska Wikipedia har enligt undersökningar klar övervikt för "liberala" ("vänster" på svenska) skribenter. Det finns ingen anledning att tro att det är annorlunda på svenska Wikipedia. Visst är Wikipedias läsare värda ett mer balanserat innehåll. Har Du möjlighet så gör Din insats. Alla kan göra den!

Om någon av våra läsare redan är aktiv wikipedian eller kanske rentav vandrat uppåt i Wikipedia-hierarkin, skicka ett mejl till redax@contra.nu. Ibland kan samarbete mellan likasinnade ge ett bättre resultat!

Ska Du skriva en akademisk uppsats?

En av Contras mångåriga vänner har donerat en klipp- och dokument-samling som huvudsakligen handlar om kommunistiska och antikom-munistiska verksamheter i Sverige under det Kalla kriget. Materialet är för närvarande osorterat, men skulle kunna användas som underlag för en C- eller D-uppsats i exempelvis statskunskap, internationella relationer eller media. Du är välkommen att granska materialet översiktligt på Contras lokal och om Du anser att det är något för Dig att arbeta med förmedlar vi kontakt med donatorn, som är beredd att betala en viss kostnadsersättning om materialet bearbetas på rätt sätt. Mejla till Contras redaktion på redax@contra.nu

Artikelskribenter!

Contra har dussintals med artikeluppslag som ligger obearbetade. En del av uppslagen är försedda med gediget arbetsmaterial, som bara kräver inläsning och bearbetning. Andra uppslag är mer till för den som vill arbeta fritt utan att ha något alls att starta med. Bägge möjligheterna står öppna för den som är intresserad att medverka i Contra. Känner Du att Du är rätt person att läsa in, analysera och presentera material, men osäker på språkbehandlingen, så kan vi alltid komma överens om en modell där vi samarbetar om den slutliga utformningen av artikeln.

Klipp från Din lokaltidning

En mycket uppskattad del av Contra är de "gula sidorna". Den svenska delen av de gula sidorna bygger ofta på klipp från olika lokaltidningar som läsarna skickar in. Ofta händer det intressanta saker lokalt som aldrig letar sig vidare till rikspresen eller etermedia. Det gäller naturligtvis alla typer av specialintressen, och då självklart de specialintressen som odlas av Contra-läsarna. Det kan gälla kommunalpolitiska föredömen eller skandaler. Det kan gälla föreningar (fackföreningar, politiska föreningar eller vad det nu kan vara). Läser Du något som Du tror passar i Contra, ta fram saxen och skicka ett klipp till Contra, Box 8052, 104 20 Stockholm. Eller om Du läser något på nätet, skicka ett mejl med länken till den aktuella artikeln till redax@contra.nu

Hotet kommer från öster – då som nu!

Efter det Kalla krigets slut har det svenska försvaret genomlevt en fortgående avväpning. Detta har blivit särskilt påtagligt med försvarsbeslutet 2000 (FB 2000), vilket medförde en nedrustning utan motstycke i modern tid. Följden har blivit värnpliktsystemets och därmed invasionsförsvarets avveckling, något som lämnar vårt land skyddslöst inför tänkbar främmande aggression och/eller militära påtryckningar. I detta läge kan det vara tid att se tillbaka på 1900-talets värnpliktsförsvaret och samtidigt blicka mot framtiden.

*** Det finns få personer som är bättre lämpade att åstadkomma ett äreminne över 1900-talets svenska värnpliktsförsvaret än överste I. Einar Lyth, som har ett mångårigt förflutet som officer och militärskribent och

tommy.hansson@contra.nu

som bland annat varit regementschef vid Kungliga Livregementets grenadjärer i Örebro (1983-92). Lyth har också riklig internationell erfarenhet från resor på båda sidor om järnridån under det Kalla krigets

Boken Klart bakåt! är ett äreminne över det svenska värnpliktsförsvaret och samtidigt ett memento inför framtiden.

dagar. Åren 1992-96 var han militär rådgivare vid den svenska OSSE-delegationen i Wien och har efter den aktiva militärbansans slut ägnat sig åt ett flitigt författarskap och historiskt betingad reseverksamhet.

Einar Lyths äreminne över vårt värnpliktsförsvaret har fått titeln *Klart bakåt! Livet i fält* (Svenskt militärhistoriskt

bibliotek 2007, 206 sidor). Boken har en kåserande stil och omfattar huvudsakligen Lyths personliga försvarshågkomster; för de många illustrationerna svarar den emmentente tecknaren Alf Lannerbäck.

Livet på luckan

För den som i likhet med undertecknad haft förmånen att få göra sin värnplikt är Lyths opus en ren njutning som skänker igenkännandets glädje men också en lätt vemodig nostalgitripp. Boken är nämligen ingen torr militärhistorik utan en synnerligen levande skildring av militärt kamratskap, traditioner, seder och bruk, allt sett genom överste Lyths glasögon.

Boken inleds med avsnittet "Logementsliv" vilket börjar så: "Ett stort rum med högt i tak och höga fönster. Rader av tvåvåningssängar av järn på båda sidor om en mittgång. Halmmadrasserna prydligt bäddade med välsträckta filtöverdrag i fräscht blåvitt diagonalmönster. Vid sänggavlarna står pallar. Mellan varje sängpar finns ett skavankigt dubbelskåp av trä. I varje skåphalva trängs uniformer, regnplagg, bajonett, ammunitionsväska och vapentillbehör, gasmask, kokkärl, reservproviant, ficklampa, kartfodral och termos. Dessutom toalettväska och handduk. På vintern tillkommer den vita snö-

Livet på luckan: Stående från vänster värnpliktiga Hansson, Ekman och Carter. Sittande från vänster Kinnander och Grandin. En interiör från 5e kompaniet vid A8 i Boden hösten 1971. (Foto: Bo Carlsund)

dräkten medan fårskinnspåsen får hängas i kompanikorridoren. Ovanpå skåpet ligger stålhelmen.”

Författaren till dessa rader känner igen det mesta av detta från sina tio månaders tjänstgöring som menig eldlednings-signalist vid Bodens artilleriregemente (A8) åren 1971-72. Vid denna tidpunkt var madrasserna dock inte längre av halm, och skåpen hade uppgraderats till att vara av metall. Någon fårskinnspåls hade vi inte heller tilldelats. Till ”livet på luckan” hörde kamratskapet, vilket var en nödvändighet i en situation då ett antal unga män med olika bakgrunder tvingades leva tillsammans runt ett år. Lyth beskriver detta på följande sätt:

”Man lärde sig snabbt att bortse från varandras svagheter. Det skrävades, gnällades, slarvades, skarvades, ljögades och myglades... Men man klarade sig bäst om man tog fasta på varandras positiva sidor. Av ren självbevarelsedrift gjorde man så och man gjorde det med besked! Vars och ens svagheter blev visserligen noterade och inte sällan föremål för skämt och gliringar, men de kom i de flesta fall att sakna betydelse när det gällde livet på kasern och än mer i samarbetet i fält. Det är sånt som kallas kamratskap och laganda.”

På den tiden vi hade ett reellt värnpliktsförsvaret var värnplikten ett viktigt led i personlighetsdanningen av unga män som stod på tröskeln till vuxenlivet. Man lärde sig samarbeta med andra och att lösa svåra uppgifter. Nu, då antalet officerare är större än de inryckande årskullarna soldater, går den allt övervägande delen av Sveriges manliga befolkning (och nästan hela den kvinnliga) miste om denna betydelsefulla erfarenhet.

livet i fält

Om livet på logementet och kaserngården var ena delen av den värnpliktiges liv på regementet så utgjorde livet i fält, eller ”busken”, den andra delen. Då bar det av ut i något skogsområde för praktiska militärovningsövningar, och övernattningen skedde i tält där det vintertid gällde att först skotta upp en lämplig plats för tält inklusive en vedkamin som stod i mitten. Kaminen turades soldaterna om att passa och därtill kom plikten att bestrida vakttjänstgöring. Ibland gav övningsledningen den föga populära ordern ”omgruppering”, då det gällde att snabbt packa ihop tältet samt färdas vidare till nästa förläggningsplats. Om oturen var framme skedde omgrup-

Livet i fält: tre Boden-artillerister i grön fältuniform solar sig på taket till en bandvagn en fin vinterdag i början på 1972. (Foto: Tommy Hansson)

peringen i 30 graders kyla (naturligtvis utan fungerande värme i fordonet eller på lastflaket) och över en distans om 15-20 mil klockan tre på natten.

En av artikelförfattarens mest minnesvärda upplevelser härrör från en marsch i Kvikkjokk-trakten i Lapplands fjällvärld med 25 kilos packning sommaren 1971. Regnet öste ställvis ner och därtill kom myggplågan. Kosten – som tillagades över spritkök – var konserver och frystorkat ur Kronans förråd, vilket innebar exempelvis pölsa, fruktsoppa och leverpastej av goda årgångar från 1930-talet och framåt. Jag behöver knappast tillägga att den kulinariska upplevelsen var försumbar.

På den tiden det begav sig framstod den här typen av erfarenheter som mar-drömslika, men med tidens gång har det hela fått ett försonande skimmer. Och när allt kommer omkring är det sådant som förvandlar pojkar till män. Det faktum att till det yttre mogna män i dessa de yttersta av dagar tenderar att bli allt mer puerila har säkerligen en hel del att göra med att allt färre får förmånen att tjäna sitt land genom att utbilda sig till soldater.

I stället känner de sig tvingade att tillgripa alternativa metoder, exempelvis tatueringar eller att raka hjässan kal, för att framstå som manligare.

Försvara vårt land

Huvudsaken med värnplikten var emellertid vare sig att uppamma gott kamratskap eller att göra pojkar till män, hur viktiga dessa spin-off-effekter än var. Huvuduppgiften var, och är förhoppningsvis fortfarande, att försvara vårt land från invasion eller militära påtryckningar utifrån. Så här

heter det inledningsvis i 2001 års upplaga av försvarsmaktens instruktionsbok *SoldF* (Soldaten i fält):

”Försvarsmakten ska med din insats kunna lösa olika svåra uppgifter i såväl fred som kris och krig. Vårt samhälle ska kunna försvaras från olika typer av angreppsformer, t ex anfall eller terroråd med NBC-stridsmedel, angrepp mot våra informationsnät, sabotage mot vår försörjning eller regelrätta invasioner. Som soldat i fält kommer du att utbildas för att motstå olika former av anfall och med väpnad strid kunna skydda vårt samhälle och slå tillbaka väpnade angrepp. Det finns också ett behov av ditt engagemang för att vi ska kunna lösa våra internationella uppdrag.”

Kanske ingen skönlitterär prosa, men nog så ändamålsenlig och instruktiv. Det står klart att *SoldF* är en oundgänglig läsning för svenska soldater där man hittar information om allt från post och postering till hur man bör uppträda för den händelse man blir krigsfånge eller gisslan. Det sistnämnda är en realistisk möjlighet för den som tjänstgör i svensk trupp som satts in i oroliga länder såsom Afghanistan eller Tchad.

Ett löjets skimmer

Däremot innehåller inte *SoldF* någon information om den oroande utveckling inom Sveriges försvar som bland annat lett till att försvarsmakten i allt högre grad blivit en experimentverkstad i den politiska korrekthetens tecken. Detta framgår med önskvärd tydlighet för den som läser Försvarsmaktens tidning *Försvarets Forum*. Att attrahera inte bara kvinnor och etniska minoriteter till försvaret – vilket

kan accepteras – utan även homosexuella och transpersoner tycks numera vara en försvarspolitisk förstahandsuppgift. I *Försvarrets Forum* nummer 4 2006 berättas exempelvis om att såväl ÖB Håkan Syrén som dåvarande försvarsminister Leni Björklund (s) besökte den så kallade Pridefestivalen i Stockholm. Föga oväntat blev de varmt välkomnade av Föreningen HoF, Homo-, bi- och transpersoner i försvaret.

”Med sitt besök på pridefestivalen i Stockholm”, heter det i tidningens artikel, ”ville ÖB ytterligare tydliggöra Försvarsmaktens strävan att myndigheten ska ha en arbetsmiljö där ingen mot sin vilja ska behöva dölja sin sexuella läggning.” ÖB Syrén bedyrar sin vilja att ”komma framåt i det här arbetet”, även om han tvingas erkänna att ”vi har en lång väg kvar”. Den svenska policyn riskerar emellertid ej endast att kasta ett löjets skimmer över vårt försvar, det kan också bli problem i samband med internationellt samarbete med EU- och/eller NATO-styrkor. I USA finns principen ”don’t ask, don’t tell” när det gäller frågan om sexuell läggning.

Frågan är naturligtvis hur stort intresset är bland homosexuella och transvestiter att bli aktiva inom försvaret. Någon rusning till inskrivningskontoren lär det knappast bli, hur mycket ÖB än låter sig fotograferas med regnbågsflaggan som bakgrund.

Läget då...

När jag tjänade Kronan pågick det Kalla kriget för fullt. Världen var i stora drag uppdelad i den fria världen, med USA som självklar ledarnation, och den ofria, kommunistiska delen av världen med Sovjetunionen som nästan lika självklar ledarnation (Maos Kina var ju också en storhet att räkna med). Att fienden kom från öster, närmare bestämt från andra sidan Östersjön, var lika självklart även om vänsterpolitiska grupperingar sökte förlöjliga den tanken.

Einar Lyths personliga skildring i *Klart bakåt!* av denna ödesmättade tid tillhör bokens mest intressanta delar. Det var 1968 som vänsteraktivismen på allvar flyttade in i kompanikorridorerna med sina provokationer, flygblad, stencilerade tidningar, affischer och hetsiga retorik. Lyth: ”När förtroendemän skulle väljas steg det fram väl pålästa ynglingar med runda glasögon och ett inre ljus som vid samtal visade sig härröra från deras idealsamhällen Kuba, Kina och Albanien. De förklarade sig ha ett handlingsprogram som var till förmån

för ’arbetaren – soldaten’ nämligen högre lön, mera ledigt och bekvämare övningar. De blev valda. Det var inte bara den tysta majoriteten som passivt teg. Det gjorde också generalerna och försvarsministern. Där stod truppbefälet plötsligt utan överordnades stöd och utan samhällets uppbackning.”

Alla vilka i likhet med mig gjorde värnplikten runt 1970 minns säkert hur vänsteraktivisterna jobbade. Förutom en aggressiv debatteknik och provocerande av befäl såg de till att utnyttja uppkomna konflikter i undergrävande syfte. Jag minns ett typexempel på denna teknik vintern 1971–72, vars bakgrund var att en soldat – själv veterligt ingen vänsterman – under en uppställning på kaserngården vägrade knäppa öronskydden ovanpå mössan med motiveringen att det var för kallt. Överfurir Wikström hade i uniformitetens namn givit order om att öronskydden inte skulle vara

nedfallda. Efter att uttryckligen ha vägrat lyda order fördes den värnpliktige till arrestlokalen, där han fick tillbringa någon natt i relativ välmåga.

Givetvis utnyttjade vänsteraktivisterna – det rörde sig om ett mycket begränsat antal – händelsen maximalt. Det trycktes upp soldattidningar, klistrades upp affischer och spreds namnlistor till förmån för arrestanten. Regementschefen, överste Bertil Malgerud, karikerades i obscena teckningar. Allt för att misstänkliggöra regementsledningen och befälskåren.

Bland vänsteraktivisterna kunde flera olika schatteringar skönjas. Anhängare av KFML (senare SKP) hade exempelvis policyn att inte bråka alltför mycket utan tog i stället vara på möjligheten att lära sig hur vapen, sprängmedel och annan militär materiel skulle hanteras, allt med tanke på den oundvikliga revolution som stod för dörren. KPML(r) (”r-arna”) gick däremot på den provokativa linjen och gjorde sitt bästa för att uppvigla manskapet mot officerare och befäl.

...och nu

Som bekant har tiderna förändrats sedan revolutionsromantikens dagar. Några yrkesrevolutionärer som brinner för att underminera vårt i och för sig försumbara försvar finns lyckligtvis inte längre, och de begränsade skaror ynglingar som i dag väljer att göra sin värnplikt är oftast högt motiverade och medvetna om att en fullgjord militärtjänstgöring är en merit för framtiden.

Men vissa saker förblir vid det gamla. Hotet kommer från öster nu som då, hur mycket försvarets talesmän föredrar att förtiga detta. En storskalig invasion från Putins och Medvedevs nya auktoritära Ryssland är kanske inte den mest realistiska hotbilden i vårt närområde. Den ryska krigsmakten rustas visserligen upp, men har ännu långt kvar till den sovjetiska slagstyrkan. Däremot kan Sveriges säkerhet hotas av militära påtryckningar av mer subtilt slag. Här kommer den tilltänkta gasledningen i Östersjön, planerad att dras i omedelbar närhet till Gotland med fortsatt riktning mellan skånska kusten och Bornholm, in i bilden.

Jan von Konow har i *Vårdkasen* (nummer 3-4, december 2007), medlems- och informationsblad för Förbundet för Sveriges folkförsvar, bland annat följande att säga i ämnet: ”Från militärt håll har hittills inte försports den minsta ansats till operativ analysering av riskmomenten. Och ändå har [dåvarande] president Putin i högljudd klartext tillkännagivit, att den framtida bevakningen av ledningssystemet blir en självklar uppgift för ryska örlogsflottan. En flotta som – stick i stäv mot svenska säkerhetsexperters uttalanden – är påfallande vital och nu byggs ut i rask takt.”

Nämnda säkerhetshot blir desto mer påtagligt som Gotland i dag, till skillnad från det Kalla krigets dagar, är helt oförsvarat. I skrivande stund är gasledningens dragning i Gotlands närhet oklar, när den svenska regeringen genom miljöminister Andreas Carlgren underkänt företaget NordStreams ansökan och begärt en ny analys. Detta har dock icke skett på grund av några försvarsrelaterade hänsyn, utan därför att en miljöanalys enligt Carlgrens uppfattning saknats från NordStreams sida.

När det gäller dagens och framtidens svenska försvar är det med sorg man tvingas konstatera, att den borgerliga alliansregeringen fortsätter det förstörelseverk som tidigare socialdemokratiska regeringar påbörjat.

Det svensk-norska försvarssambandet – likheter och olikheter

★ Förbundet för Sveriges folkförsvar är en ideell, politiskt obunden organisation som verkar för att Sverige skall bibehålla värnplikssystemet och att försvaret skall tillföras nödvändiga resurser. 2008 års årsstämma hölls i början av mars på Norges ambassad och föregicks av ett anförande av den norske försvarsattachén, kommandör Gunnar Helsoe.

Helsoe inledde med att erinra om den gemensamma svensk-norska historien innefattande den svensk-norska unionen 1814-1905. Det enda gemensamma de båda länderna hade var kungahuset och utrikespolitiken, i övrigt fanns separata institutioner i respektive land. Vid den av Norge 1905 utropade självständigheten förelåg en reell krigsrisk, men det hela löste sig på ett fredligt sätt genom de bilaterala förhandlingarna i Karlstad.

–Under Andra världskriget gav händelser som den tyska permittenttrafiken genom Sverige upphov till ont blod hos Norge, konstaterade Helsoe, men å andra sidan kunde norska flyktingar få en fristad i Sverige. Dessutom, underströk Helsoe, utbildades i Sverige omkring 15 000 norr- män ingående i de så kallade polititroppene med tanke på en eventuell insats i Norge i samband med den tyska ockupationens avveckling. En insats som aldrig behövde verkställas.

De efterkrigstida ansträngningarna att få till stånd en nordisk försvarsunion gick som bekant om intet och Norge, Danmark och Island anslöt sig till NATO medan Sverige och Finland gick sin egen väg. Sedan dess har Danmark, Sverige och Finland inträtt i EU, under det att Norge valt att stå utanför. Att Norge har ett stort behov av att kunna försvara sig stod klart av kommandör

–Det finns många likheter i försvarsutvecklingen mellan Sverige och Norge, sade den norske försvarsattachén Gunnar Helsoe. (Foto: Tommy Hansson)

Helsoes utläggning:

–Norge har enorma havsvidder vars yta är sju gånger större än fastlandets yta. Mycket är här knutet till oljan. Dessutom har vi en gemensam gräns med Ryssland.

Mellan Sverige och Norge finns stora likheter men också betydande olikheter. Ett stort politiskt utbyte förekommer på minister-, statssekreterar- och parlamentarisk nivå, men också numera försvarsmässigt. Sverige och Finland är aktiva i försvarssamarbetet inom EU, men också icke-EU-landet Norge finns med på ett hörn. Ungefär på samma sätt som Sverige, som står utanför NATO, samverkar med NATO i en rad områden. Norge är också i likhet med Sverige medlemsland i den så kallade Nordic Battle Group. Dit hör även Estland och Irland. Nordic Battle Group är en väl samövad styrka som står redo att rycka in vid behov, ett behov som dock ännu ej uppstått.

–Det finns många likheter i försvarsutvecklingen mellan Sverige och Norge, fastslog Gunnar Helsoe. I båda länderna har kostnaderna ökat, samtidigt som bredden

minskat. För att få större bredd måste man öka på försvarsbudgeten, men det kanske inte är så realistiskt. Trenden med neddragning av försvaret är liknande i Sverige och Norge, men kanske inte fullt så drastisk i Norge. Volymen värnpliktiga i Norge ligger på 7000-8000 av en årskull på 30-40 000. I Norge finns vidare en mycket större andel kvinnliga värnpliktiga än tidigare.

Enligt den norske försvarsattachén är Rysslands upprustning oroande, även om man måste sätta utvecklingen i rätt tidsperspektiv:

–Den ryska krigsmakten är inte på långa vägar uppe på Kalla krigets nivå, och jag har svårt att se att en invasion skulle vara en verklig möjlighet. Militär styrka kan dock mycket väl komma att användas som ett påtryckningsmedel.

Gunnar Helsoe konstaterade slutligen att den norska armén använder en hel del svensk utrustning av typ Volvo-fordon och Bofors-kanoner.

–Och ett norskt köp av JAS 39 Gripen är ingen omöjlighet, sade kommandör Helsoe.

Sverige i den östliga stormaktens perspektiv

★ Det var inte bara vänsteraktivister som spred flygblad och engagerade sig politiskt vid de svenska regementena under 1960- och 70-talen, även om dessa var i klar majoritet. Ansatser i försvarsvänlig och antikommunistisk riktning förekom också. Ett exempel på detta är en fyrsidig pamflett med rubriceringen *Ett helvete varför?* som utformades och spreds vid svenska regementen av personer med anknytning till den tvärpolitiska organisationen Demokratisk Allians.

”Visst är det ett helvete att ligga i lum-

pen”, inleds flygbladets text med en politiskt korrekt anstrykning, ”det kan vi vara överens om. Men har du tänkt på varför vi ligger inne?” Pamflettskribenten övergår därefter till att förklara varför Sverige behöver ett försvar. Sverige har, förklaras det, ”ett demokratiskt system, vi får själva bestämma hur vi vill att samhället skall se ut... Det demokratiska systemet och det fria näringslivet har gjort Sverige till ett av de mest välmående länderna i världen. Många grannländer delar friheten och det ekonomiska välståndet med oss, men inte

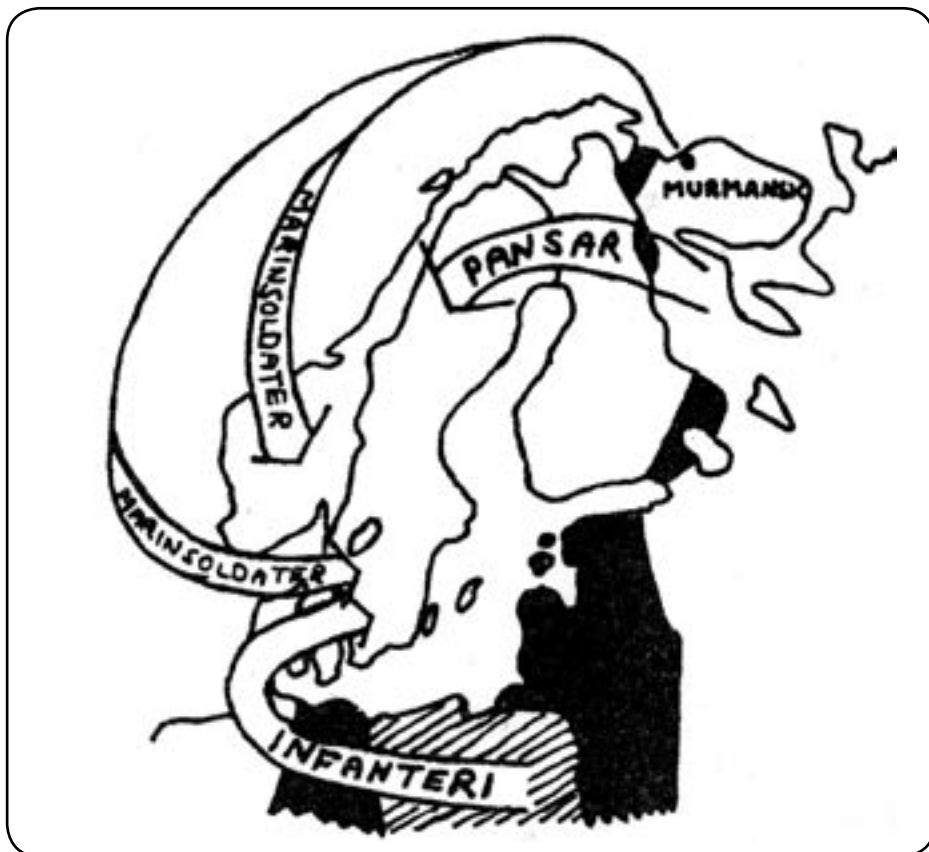
alla.” De grannländer pamflettförfattaren syftar på är Estland, Lettland, Litauen, Östtyskland och Polen, samtliga vid denna tid ockuperade eller kontrollerade av Sovjetunionen. ”De är våra grannländer”, konstaterar pamflettens ord. ”De är offer för den internationella kommunismens planer på att skaffa sig världsherravälde. *Men ligger Sverige i farozonen?* Har Sovjet verkligen något intresse för Sverige? Jo, så är det faktiskt.”

För att visa att Sverige var ett nog så viktigt land sett med sovjetiska ögon hänvisar textförfattaren till den tjeckiske generalen Jan Sejna, som hoppade av till

USA 1968. Sejna hade tillgång till de flesta av östblockets militära planer mot Västeuropa inklusive Sverige. I pamfletten visas hur Sovjet planerade tillskansa sig världsherravälde genom att ”rycka till sig makten i två eller tre länder i taget”, exempelvis i Skandinavien: ”Sverige är en viktig del i Sovjets planer mot Västeuropa. Sverige har en väl utvecklad industri som ryssarna vill utnyttja (därför kommer de inte att använda atombomber). Sverige har också ett strategiskt läge för anfall västerut mot Norge och England.”

Enligt en defaitistisk mytbildning, varmt omhuldad av vänstern, var det lönlöst av Sverige att ens försöka göra motstånd mot en anfallande stormakt eftersom det med atomvapnens hjälp ”bara skulle bli ett stort hål” av vårt land. Här tillbakavisas alltså ett sådant argument på ett logiskt sätt. I pamfletten hävdas att ”vi har en chans. Men vi måste ta den väl tillvara.” Därför gällde det att dels avslöja den sovjetiska propagandaoffensiven, ty: ”Kom ihåg att de kommunistiska grupperna i landet är hantlangare åt en hänsynslös diktaturstat.” Dels hade vi en reell chans att slå tillbaka ett sovjetiskt angrepp med tanke på att den anfallande parten i en konflikt är i underläge, eftersom han behöver tre gånger så starka styrkor som försvararen.

Det bör här inskjutas att Sverige vid denna tidpunkt förfogade över 750 000 soldater, ungefär lika många som Finland har i dag (mot Sveriges omkring 25 000

En kartskiss över hur ett sovjetiskt anfall mot Sverige kunde ha utförts under det Kalla kriget. De svarta områdena hölls ockuperade av Sovjet. Skissen är hämtad från flygbladet Ett helvete varför?, som spreds vid militära förband i början av 1970-talet.

man). Dessutom var det svenska flygvapnet ett av Europas mest respekterade.

Den skickligt skrivna pamfletten inskärper slutligen vikten av att ”vi alla gör en

insats. Att vi alla helhjärtat sluter upp kring försvaret av vår frihet.” Hur stor spridning denna informationsskrift fick är oklart.

Tommy Hansson

Taiwan och Kosovo

Taiwan var rimligt snabbt ute och erkände Kosovos oavhängighet efter att det blev klart att Folkrepubliken Kina var negativ tillsammans med bland andra Serbien och Ryssland. Och i dag är det långt fler länder som erkänner Kosovo än Republiken Kina på Taiwan. Man kan fråga sig varför. Det kan i varje fall inte gå på principer.

Taiwan har i realiteten styrt sig själv – utan utländsk civil och militär närvaro som i Kosovo – sedan 1950. Dessutom har landet genomfört ett fredligt demokratiskt maktövertagande – en auktoritär enpartistat ledd av Chiang Kai-sheks Kuomintangparti har blivit en demokratisk flerpartistat med fria val och respekt för de mänskliga rättigheterna. Detta är en demokratisk

Utsikt från Kinmen-öarna tillhörande Taiwan mot det kinesiska fastlandet. (Foto: Tommy Hansson)

process som borde vara ett exempel för flera länder i regionen. Dessutom har de taiwanesiska myndigheterna ett gott förhållande till Dalai lama och hans exilregering i Indien. Detsamma kan man näppeligen säga om regeringen i Folkrepubliken Kina som fortsatt håller Tibet ockuperat. Och demokratiska reformer är det heller inte tal om varken före eller efter sommarolympiaden. De mänskliga rättigheterna har heller inte blivit bättre trots löften om det motsatta.

På det här sättet behandlar världssamfundet stater på olika sätt. I praktiken står 23 miljoner människor på Taiwan utan representation i FN, och bara 23 länder har fullständiga diplomatiska förbindelser med Taiwan, en stat med respekt för demokrati och mänskliga rättigheter och utan interna konflikter som exempelvis i Kosovo. Och dessutom kan man på Taiwan tänka sig en återförening med ett demokratiskt Kina!

Nils Tore Gjerde

När muslimerna erövrade Indien

När muslimerna erövrade Arabien och Levanten (området kring östra Medelhavet) visades ingen misskund mot dem som inte gick över till den nya läran, även om det fanns obetydliga kristna och judiska grupper som lyckades stå emot trycket och inte heller blev ihjälslagna. Muhammed hade själv fastställt (eller snarare förmedlat Allahs direktiv) att besegrade otrogna skulle få välja mellan att konvertera till islam eller avrättning. För kristna och judar gällde dock att de kunde slippa undan med att betala en straffskatt för otrogna (jizyah).

Därför blev den muslimska erövringen av Persien värre, där en av de stora världsreligionerna med rötter på 1000-talet före Kristus, zoroastrismen, blev utplånad. Zoroastrismen lever idag ett undanskymt liv i Indien och på en del andra ställen. Anhängarna kallas i Indien parser – från ordet perser – och är en välbeställd grupp. Den förmögna biltillverkarfamiljen Tata, som nyligen köpte Land Rover och Jaguar, tillhör parseernas grupp.

När muslimerna försökte vidga sitt valde ytterligare och erövra Indien var emellertid hinduismen så starkt förankrad att muslimerna inte lyckades tränga ut religionen. Visserligen blev många i Indien (och framförallt då de delar av Indien som idag utgör Pakistan och Bangladesh) muslimer. Den stora majoriteten höll dock kvar vid hinduismen, trots att de styrdes av muslimska lokala erövrare.

Det förtjänar att noteras att inte heller Siddharta Gautama (Buddha), som verkade i just Indien lyckades tränga undan hinduismen i sitt eget land. Buddhismen finns idag i länder som Sri Lanka, Burma, Thailand, Japan och Tibet, men i endast mycket begränsad utsträckning i Indien.

Muhammed bin Qassim erövrade, men blev avrättad av sina egna

De första muslimska angreppen mot Indien gjordes redan på 600-talet, men då var det fråga om plundringståg, inte erövringar. Kalifen Umar skickade 636 en expedition för att plundra staden Thana på Indiens västkust. Flera angrepp följde, men indierna slog dem tillbaka och angriparna dödades eller tvingades dra sig tillbaka.

Sämre gick det när araber under Hajjaj

(som var guvernör över Irak) invaderade Indien år 712. Attacken riktades mot Sind, som idag ligger i sydöstra Pakistan. Befolkningen var i huvudsak buddhister och därmed pacifister som inte var beredda att ta strid. Motstånd kom dock från traktens hinduer.

När muslimerna under befäl av Muhammed bin Qassim stormade templet/fortet i staden Debal erbjöds de besegrade möjligheten att gå över till islam. När de vägrade avrättades samtliga män, medan kvinnor och barn sattes i slaveri. Templet jämnades med marken och en moské byggdes i dess ställe. Hajjaj fick en femtedel av krigsbytet, medan fyra femtedelar delades ut till soldaterna. Mönstret upprepades vid en rad framtida militära operationer mot Indien.

Muhammed bin Qassim själv utvecklade dock senare den islamska läran vad avser behandlingen av icke-troende. "Profeten" Muhammed tillkännagav som Allahs vilja att människor som besegrats skulle få välja mellan avrättning och konvertering till islam. Därför utsträckte bin Qassim den ynnest som Muhammed gett kristna och judar (att istället för avrättning betala straffskatt) till att omfatta även hinduer. Men den liberala linjen följdes ju inte av särskilt många andra muslimska befälhavare.

Muhammed bin Qassim härjade under tre år i västra Indien, men kallades sedan tillbaka till Irak och avrättades. Orsaken till avrättningen var antagligen att han tagit hand om två prinsessor som skulle ha skickats till kalifens harem. I och med att bin Qassim försvann kunde hinduerna ta tillbaka initiativet och de kvarvarande muslimska soldaterna integrerades och gick över till hinduismen. Dock fanns det kvar en del muslimer i städerna,

Mahmud Ghaznavi erövrade Pakistan

Det skulle dröja trehundra år innan muslimerna gjordes något nytt större försök att erövra delar av Indien. Mannen bakom det angreppet var sultanen Mahmud Ghaznavi. Mahmud erövrade bland annat Peshawar och sände expeditioner till Kashmir. Där han var framgångsrik fick de besegrade på sedvanligt sätt välja mellan att konvertera eller dö. Han började sina angrepp omkring år 1000 och höll på i mer än tjugo år. Under den perioden lades stora delar av nuvarande Pakistan i muslimska händer. Så fort någon gjorde motstånd mot Mahmuds framfart besvarades motståndet med massakrer. Många motståndare togs till slavar och såldes i Arabien eller Centralasien. Andra flydde för att komma undan muslimerna och det är dessa flyktingar som är urprunget till Europas zigenarbefolkning. Utöver

cg.holm@contra.nu

mördandet och tagandet av slavar kom plundringarna. Området var rikt och det fanns mycket ädelmetaller och ädelstenar. De muslimska erövrarna plundrade allt de kom över och bytet skickades västerut.

Mahmuds söner konkurrerade efter hans död 1030 om makten och bäge försökte sig på erövringståg mot Indien. Bland annat intogs och plundrades Varanasi, men de fick problem hemmavid i Afghanistan och muslimernas attacker mot Indien tynade bort under de kommande 150 åren.

Muhammed Ghauri etablerar muslimer i Delhi

Under slutet av 1100-talet var det åter dags. Och det var återigen från Afghanistan som attackerna utgick, när Muhammed Ghauri erövrade Peshawar 1180 och Lahore 1187. Båda städerna är belägna i dagens Pakistan. Ett försök att marschera vidare mot kungariket Ajmer-Delhi misslyckades och Muhammed blev själv sårad. Året därpå lyckades han dock nå hämnd och kungen Prithviraj togs tillfånga och dödades. Efter muslimernas seger i slaget vid Naraina kunde de erövra den ena staden efter den

andra. Mönstret upprepades överallt. Männen slogs ihjäl, templet revs och en moské byggdes på templets plats. Också Delhi erövrades under den här kampanjen och framöver styrdes Delhi av en sultan som formellt underordnade sig kalifen, men som i praktiken var helt suverän som härskare. Av muslimer betraktades han dock inte som en fullgod härskare, han var bara erövrare av de otrogna och beskyddare av islam. Majoriteten av befolkningen var fortfarande hinduer. En riktig muslimsk härskare skulle också ha muslimska undersåtar.

Den av Muhammed påbjudna skatten på icke-muslimer, jizyah, ledde till en viss lokal rekrytering av muslimer. Jizyah var av naturliga skäl synnerligen impopulärt hos befolkningsmajoriteten, men lockade samtidigt opportunisterna och karriärister att konvertera till islam.

Sultanen i Delhi byggde upp en administration efter persisk modell, men i den omfattande byråkratin sattes tilltro främst till muslimska ämbetsmän, trots den stora hinduiska majoriteten i landet. För att stärka muslimernas ställning lockades mängder av trosfränder in i landet från Arabien, Centralasien, Persien och Afrika.

Indien var ett rikt och bördigt område, som gav betydligt bättre utkomstmöjligheter. De som satt i administrationen var ofta adelsmän, adelskapet var något som förlänades dugliga administratörer. Och det var då främst utlänningar. Med tiden var 70 procent av adelsmännen utlänningar och av de återstående 30 procenten var ungefär hälften muslimer. Administrationen upplevdes därför naturligt som en främmande ockupationsmakt, något som underlättade för britterna att etablera sig i Indien.

Samma problem gällde i armén. Härskarna litade inte på det egna folket som rekryteringsbas utan man kallade in soldater från väster om floden Indus, inte bara för att leda armén, utan också för att utgöra basen av manskapet. I den mån det fanns hinduer i armén fick de tjänstgöra i infanteriet som én fick de tjänstgöra i infanteriet som "paiks". Kanonmat skulel vi ha sagt på svenska.

Staten var i praktiken en militärdiktatur där en liten minoritet kontrollerade vapnen och därmed makten.

En mjukare politik lockade nya hårdförare erövrare

Timur Lenk (1336–1405) återupprättade för en kort tid i princip mongolväldet.

Timur Lenks grymhet var vida beryktad och stod inte Djinghis Khans efter. Han var också mycket riktigt ättling till Djinghis. Men Timur ledde en persisk-turkisk kultur, till skillnad från Djinghis mongoliska. Timur var i motsats till Djinghis muslim.

Det hävdas att när Timur erövrade staden Isfahan lät han bygga en pyramid av 70 000 halshuggna fiender, att 70 000 personer halshöggs i Tikrit (Saddam Husseins födelsestad) och 90 000 i Bagdad. De norra delarna av dagens Irak var i stort sett assyriskt kristna områden innan Timur Lenks erövring. Efteråt fanns nästan inga kristna kvar.

År 1398 invaderade Timur Lenk norra Indien. Han ansåg att den muslimske sultanen i Delhi, Nasir Din Mehmud var alltför eftergiven mot sina hinduiska undersåtar. Sultan Mehmuds trupper var försvagade av inre motsättningar och Timur Lenk kunde lätt erövra Delhi. En kort tid innan slaget om Delhi lät Timur Lenk döda 100 000 fångna hinduer. När staden erövrats plundrades den och förstördes. Timur Lenk skröt om saken i sina egna memoarer: "På en kort tid lades invånarna i New Delhis fort under svärdet. På bara en timme skildes 10 000 otrognas huvuden från kropparna. Islams svärd tvättades i de otrognas blod. Gudabilder, skatter och säd som förvarades i fortet blev mina soldaters byte. De satte eld på husen som lades i aska. Byggnaderna jämnades med marken... Alla de otrogna hinduerna dödades, deras kvinnor, barn och ägodelar blev segrarnas krigsbyte. Jag lät tillkännage att varje man som hade en otrogen som fånge skulle döda honom och att den som inte lydde ordern själv skulle avrättas och att hans byte skulle tilldelas den som tjallade. När det tillkännagavs att detta var en del av islams erövring av nya områden tog männen fram sina svärd och dödade på en enda dag 100 000 människor". De dödade var nästan alla hinduer.

Här finns en öppen redogörelse för hur det gick till, skriven av en av huvudpersonerna själv. Annars är det ont om icke-muslimska källor till vad som hände vid de muslimska erövringstågen mot Indien. Inte för att det inte fanns skrivkunniga historiker med hinduisk eller buddhistisk bakgrund, men på grund av att den litteratur som skrevs förstördes av de muslimska erövrarna.

Erövrarna sögs dock flera gånger upp av den inhemska hinduiska kulturen. Efter några generationer blev araber, tatarer, turkar och mongoler integrerade i det hin-

duiska samhället. men då kunde det komma en ny erövringsväg från väster.

Mogulerna skapar en isolerad muslimsk härskarklass

Dryga hundra år efter Timur Lenk kom en av hans ättlingar, sonsonsonen Babur, i spetsen för en armé till området. Babur var född i Fergana-dalen i nuvarande Uzbekistan och hade bland annat kontrollerat Samarkand och Kabul. Han förlorade tidigt makten i Samarkand och sökte då andra områden att erövra. I norra Indien låg Delhi där Baburs farfarsfarfar Timur Lenk en gång lämnat en vasall på tronen som sultan av Delhi. Den vasallens ättling hade störtats och Babur gjorde anspråk på tronen, som rättmätig arvinge till Timur.

Babur lanserade både kanoner och luntlåsgevär i Indien och kunde därför ganska lätt utmanövrera sina sämre utrustade fiender. Han erövrade 1526 Delhi och installerade sig där som mogul – kejsare. Lokala härskare kunde fortsätta, men bara om de erkände mogulens överhöghet och betalade skatt. Babur marscherade vidare till Agra, där det fanns enorma rikedomar att plundra. Men Baburs son Humayun hade redan några dagar tidigare påbörjat arbetet och kunde bland annat överlämna den berömda Koh-i-noor diamanten till sin pappa, när pappan kom till Agra. Humayun var för övrigt uppfinnare av exekutionsplutonen. När han vid ett tillfälle tagit hundra fångar gjorde han inte som brukligt. förvandlade dem till slavar. Med de nya luntlåsgevärens hjälp lät han skjuta dem allihop.

Rama-templet i Ayodhya

Bland de områden som erövrades av Babur fanns staden Ayodhya, drygt 50 mil öster om Delhi. Ayodhya var en av hinduismens heligaste platser och i Ayodhya fanns ett tempel som var byggt på guden Ramas födelseplats. Rama var en av Vishnus inkarnationer och son till en av Ayodhyas kungar. Ayodhya, som idag är en ganska obetydlig stad, var i forna tider både ett politiskt och religiöst centrum av stor betydelse, med stora rikedomar. Babur lät rasera templet på Ramas födelseplats – hans trupper kom till Ayodhya 1527 – och byggde där en moské. Moskén har alltsedan dess varit en nagel i ögat på hinduerna, särskilt sedan de på 1800-talet hindrats att använda den för att hylla Rama. Det gjordes åtskilliga försök att rasera Moskén och detta lyckades i december 1992, då 150 000 hinduer stormade

området och jämnade moskén med marken. Armén tog snart kontroll över området som sedan dess har varit avstängt för både hinduer och muslimer. Muslimerna hävdade att hinduernas påståenden om att moskén var byggd på ruinerna av ett gammal hinduiskt tempel var en myt. Men de arkeologiska undersökningar som gjorts på platsen efter 1992 visar att så faktiskt var fallet.

Hinduiska grupper har gång på gång försökt att igångsätta bygget av ett nytt tempel på platsen, men varje gång stoppats av militär.

Den tredje mogulerna, Akbar, var född och upp vuxen i Indien och hade därför på ett annat sätt än de två första mogulerna påverkats av den lokala kulturen. Han visade också en för muslimska härskare sällsynt tolerans gentemot företrädare för andra religioner. Jizyah (skatten på de otrogna) avskaffades 1562, vilket gjorde mogulen populär även bland hinduerna. För att understryka sin religiösa tolerans gifte han sig med tre prinsessor, en muslim, en kristen och en hindu. Visserligen var det den muslimska drottningen som hade det största palatset i Akbars huvudstad Fatehpur Sikri, men själva förhållandet att det fanns representanter för alla tre religionerna på Akbars palatsområde var ett uttryck för tolerans. Akbar lät också ordna religiösa seminarier där inte bara muslimer deltog utan även hinduer, sikher, jesuiter och ateister. Akbar skapade en egen "gudomlig kult" som var en form av dyrkan av Akbar själv, men den försvann efter Akbars död. Men trots den relativa toleransen fortsatte den repressiva politiken mot hinduiska tempel och Akbar lät radera ett flertal hinduiska helgedomar, precis som hans företrädare Babur och Humayun.

Även om Ayodhya är det mest kända exemplet när ett hinduiskt tempel har raserats och ersatts av en moské, har det inträffat på ett otal ställen. Visserligen bidrog möjligheten att kunna beslagta templens materiella rikedomar i form av ädelstenar och guld till förstörelsen, men det handlade också mycket om att symboliskt underkuva den hinduiska religionen. Aurangzeb (även kallad Alangir), den sjätte mogulerna, bröt mot en period av viss religiös tolerans (som började med Akbar) och han visade ingen misskund när han expanderade mogulväldet mot söder. Han återinförde också den speciella skatten för icke-muslimer (dvs för den stora majoriteten), som hade avskaffats av Akbar. Protesterna mot den nya skatten, som infördes 1679, blev början

till slutet för mogulväldet i Indien, men det skulle dröja nästan 200 år innan den siste mogulerna lämnade Delhi (1858).

Sedan länge hade mogulerna förbjudit byggandet av nya hinduiska tempel, men Aurangzeb satte på allvar igång med att förstöra de tempel som redan fanns. Det stora templet i Mathura jämnades med marken och en moské byggdes på platsen. Tempelns gudabilder, som var översållade med juveler, fördes till Agra där de grävdes ner under trappan till en moské, så att mogulens trosfränder skulle trampa på dem varje gång de gick in i moskén. Namnet Mathura ändrades dessutom till Islamabad (staden ska inte blandas ihop med dagens Islamabad, som är Pakistans nybyggda huvudstad, Mathura, som ligger 15 mil söder om Delhi, har idag fått tillbaka sitt gamla namn).

Det islamska styrets nedgång och fall

Genom erövringar under främst 1200-talet kom Indien under muslimskt styre. Men de styrande var en isolerad grupp som fylldes på utifrån för att kunna kontrollera landet. När Aurangzeb avled 1707 började mogulväldet vittra sönder. 1739 invaderades Indien av perserna och mogulerna Muhammed Shah tvingades underkasta

sig Nadir Shah. År 1803 erövrades Delhi av britterna, som lät mogulerna sitta kvar som en frontfigur, men sedan han anslutit sig till ett uppror 1857 blev han avsatt för gott och deporterad till Rangoon i Burma. Därmed var egentligen de sista resterna av det muslimska väldet i Indien utplånade, men det fanns många muslimer i landet, särskilt väster om Indus. När landet blev självständigt delades det efter konfessionella linjer och därmed skapades det muslimska Pakistan (som 1971 delades mellan Pakistan och Bangladesh), det buddhistiska Sri Lanka och det hinduiska, men sekulärt styrda, Indien. Pakistan och Bangladesh är muslimska länder på ett helt annat sätt än vad Indien är hinduiskt. Emellanåt har visserligen Indien styrts av hindu-nationalistiska partier, men under större delen av landets självständighet har det varit det på sekulära och brittiska socialistiska traditioner grundade Kongresspartiet som haft makten. Men inte ens under de hindu-nationalistiska perioderna har landet avvikit från den sekulära grundlinjen. Så har till exempel alla försök att bygga upp hindutemplet i Ayodhya förhindrats av den indiska armén. Och den stora muslimska minoriteten på 150 miljoner människor respekteras.

Under de muslimska erövrarna, mogulerna, belastades den hinduiska majoriteten med en särskild skatt för otrogna, som bland annat gick till att bygga gravmonument som detta – det är mogulerna Humayuns grav i Delhi. Taj Mahal i Agra var ett liknande projekt.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställts av Tommy Hansson och C.G. Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är Contras sammanfattning av originalkällan om inte annat markeras med citationstecken.

Den nattståndna ateismen

Den hårdföra ateismen har gjort comeback i det offentliga samtalet och framställs ofta som "något nytt". Vad det i själva verket rör sig om är ett avdämmande av gammalt nattståndet, marxistiskt tankegods från 1800-talet där religionen betecknades som "folkets opium" och liknande.

I Sverige är det Humanisterna med Christer Sturmark som ordförande och Björn Ulvaeus som en av de mest celebra talesmännen som väckt mest uppmärksamhet. Tillsammans har de med några trosfränder bildat förlaget Fri tanke. Budskapet är enklast tänkbara: några gudar finns inte, och all religion är skadlig och vidskeplig. I ABBA-Björns fall var det 11 september-dåden 2001 som fick honom att vilja "mota Olle i grind", som han citeras i en stort uppslagen intervju i tidskriften *Neo* (2/2008). "Vi kommer aldrig att uppnå fred på jorden innan religionerna är döda", lyder ett av Ulvaeus mer beryktade uttalanden.

I samma nummer av *Neo* viks den engelskfödde men i USA bosatte vänsterdebattören Christopher Hitchens ut i anledning av boken *God Is not Great. How Religion Poisons Everything* (på svenska

Du store Gud?). Hitchens är en stundom läsvärd debattör, som dock verkar ha fått religion på hjärnan. Han har tidigare bland annat gått till frontalangrepp mot Moder Teresa. En av Hitchens främsta måltavlor är i nuläget islamofascismen.

Ateisterna har det gemensamt att de vill se ett sekulärt samhälle, ett samhälle utan religiöst inflytande över huvud taget. Därmed blir de precis lika trosvisna och mantratuggande som vilka religiöst troende som helst. Att kalla dessa debattörer intoleranta är en stor underdrift. En av de mer fradgatuggande och ostrukturerade gudsförnekarna torde vara Tommy Körberg, som under ett framträdande i Jönköping gick till hårt angrepp mot den kristna artisten Carola Häggkvist och bland annat citerades (*Aftonbladet* 22 mars): "De som tror att de kan få svar på bönen är schizofrena." Om Carola sade Körberg att "hon är tom i huvudet".

I *Aftonbladet* den 23 mars kräver vidare pensionerade biblioteksassistenten Ulla Johansson på fullt allvar: "Stoppa mediernas religiösa propaganda". "Den starka propaganda för kristen ideologi som Sveriges Television bedriver framträder tydligare dag för dag", skriver Johansson.

Vad Ulla Johansson och andra religionsnegativa debattörer inte vill låtsas om är att det faktiskt finns troende människor och religionsformer av de mest skilda slag i Sverige. Religionen är ett bland flera be-

tydelsefulla element också i det sekulariserade Sverige, och om media skulle vägra att behandla dessa (vilket sannerligen inte sker särskilt ofta, och när det sker görs det ofta på ett negativt sätt) vore det naturligtvis ett grovt tjänstefel.

Kommunismen och fascismen

Forum för levande historia har under våren inlett en informationskampanj om kommunistiska regimers brott. Strålkastarljuset riktas främst mot Sovjetunionen, Kommunistkina och Kambodja under Pol Pot. Märk väl att det är "kommunistiska regimers" brott som skall belysas – ej kommunismens brott. Forum för levande historia menar, att det är avarter av kommunismen som lett till diktatur och förtryck och att de begångna brotten endast skett i "kommunismens namn".

Förvisso är det ett gott, för att inte säga nödvändigt, projekt att i vår historielösa tid informera om kommunistiska grymheter på olika håll i världen. Men när man vägrar att sätta likhetstecken mellan den kommunistiska ideologin och det förtryck som skett – och fortfarande sker – i kommuniststyrda länder tar man ordentligt miste. Professor Klas-Göran Karlsson, en forskare som är knuten till Forum för levande historias kampanj om kommunismen, hävdade i en TV-intervju att det är fel att jämställa kommunism och fascism, att det i den kommunistiska ideologin finns positiva inslag och att våldet och diktaturen i kommunistländer beror på att "något gått snett".

Frågan är om professor Karlsson verkligen själv tror på detta eller om de deklarerade ståndpunkterna är betingade av en vilja att inte stöta sig med aktiva kommunister av i dag, exempelvis inom Vänsterpartiet, historikerkommuniteten och på medias kulturredaktioner. Faktum är att det går en röd tråd från Karl Marx och Friedrich Engels kommunistiska manifest till den totalitära praktiken i de många kommunistdiktaturerna.

Det är precis som Ana Maria Narti, tidigare folkpartistisk riksdagsledamot och född i fascismens och kommunismens Rumänien, skriver i en debattartikel i *Expressen* den 17 mars: "Varför skulle man inte kunna likställa fascism och kommunism? Både fascismen och kommunismen är totalitära läror. Båda ideologierna bygger i sin helhet på tanken om kriget som samhällsutvecklingens motor, raskriget eller klasskampen."

Sverige och Peking-OS

Det faktum att Internationella olympiska kommittén (IOK) valde att tilldela Peking 2008 års olympiska spel har fört det goda med sig, att förhållandena i den kommunistkinesiska diktaturen och dennas aggression i Tibet hamnat i blyxtbelysning. I dag debatteras också över hela världen huruvida Peking-OS bör bojkottas eller ej.

Frankrikes president Nicolas Sarkozy tillhör de statsmän som inte utesluter en bojkott i någon form, och vidare har både Polens premiärminister Donald Tusk och Tjeckiens president Vaclav Klaus deklarerat att de tänker utebli från OS-invigningen. I Storbritannien har kronprins Charles sagt att han i stället för att resa till Kina tänker träffa Tibets andlige ledare Dalai lama. Och här i Sverige har förre justitieminister Thomas Bodström beslutat sig för att utebli från OS-invigningen.

Regeringen Reinfeldt överväger dock inte en OS-bojkott, och det överraskar ingen att Fredrik Reinfeldt i april reste till Kina för överläggningar med de kinesiska kommunistledarna; samme Reinfeldt har tidigare som bekant skämt ut Sverige genom att resa till ett internationellt möte i Portugal där den ökände diktatorn Robert Mugabe från Zimbabwe deltog. Dock bör Reinfeldt berömmas för att han under Kina-besöket krävde ett antal politiska fångars frigivning – långt bättre än när förre statsministern Göran Persson hyllade den politiska stabiliteten i Kina. Givetvis ställer sig också den svenska idrottsrörelsen bakom svenskt OS-deltagande.

Flera röster har emellertid också i vårt land förespråkat en OS-bojkott. Dit hör Per Gahrton, tidigare ordförande i EU-parlamentets Kina-kommission, som i en debattartikel i *Expressen* den 27 mars rest krav på att Dalai lama skall placeras på hedersläktaren under invigningen av de olympiska spelen. Skribenten Jan Söderqvist noterar i *Expressen* den 21 mars att "EU-minister Cecilia Malmström, som i opposition krävde en svensk OS-bojkott men som i regeringsställning smidigt har vänt sin kapp, och statsminister Fredrik Reinfeldt, som försökte skylla sin hållningslöshet med floskulösa fraser om 'dialog' och som har mage att mana bägge parterna i den tibetanska konflikten till besinning."

Vänstervridningen fortsätter

Att det svenska samhället, och då särskilt media, under 1960- och 70-talen var utsatt för en utpräglad vänstervridning är det väl

få som förnekar numera. Att vänstervridningen fortsätter, låt vara att denna sorts politiska påverkan i dag är mer subtil än när de revolutionära bokstavssektionerna härjade som värst, inser kanske inte lika många.

Jan Gillberg, ansvarig utgivare och redaktör för tidskriften *DSM*, beskriver i en artikel (1/2008) denna moderna vänsterpåverkan på följande sätt: "I stället för att låta företrädare för skilda uppfattningar mötas i öppen debatt, har det i Sverige utvecklats en kultur, där debatten sker inom ett 'mitt-fält' med bara små åsiktskillnader. När radikalitet tillåts är det på vänsterkanten med förankring i marxistisk/socialistisk/kommunistisk ideologi."

Högeråsikter, menar Gillberg, ges inte plats i det offentliga rummet på samma sätt som vänsteråsikter. Detta, anser Gillberg, är en följd av det grepp över viktiga media som mediavänstern (av Gillberg kallad Gramscivänstern) skaffade sig fordomdags. (*DSM*)

Tystnad och censur

Sverige får av allt att döma inom en snar framtid en könsneutral äktenskapsbalk innebärande att homosexuella tillåts "gifta sig". Alla politiska partier med undantag för Kristdemokraterna har ställt sig bakom en sådan nyordning, även om enstaka kritiker funnits.

Nu tar Anders Svensson, jurist och lärare i juridik vid Stockholms universitet, bladet från munnen. I en intervju den 2 april säger han att en sådan äktenskapslag kommer att leda till "tystnad och censur".

Enligt Svensson har ett "psykologiserande förtryck" uppstått i Sverige, där diverse "odemokratiska element" med hets- och diskrimineringslagarna som vapen påtagit sig rollen som åsiktspolis. En hämmande faktor när det gäller yttrandefriheten är enskilda individers känsla av att ha blivit "kränkta". "Därmed har vi lämnat den verkliga rättsstaten bakom oss", citeras Anders Svensson.

I det perspektivet, menar Svensson, är det könsneutrala äktenskapsförslaget "ologiskt och farligt". Det har blivit obehagligt att tala om kärnfamiljen, "mamma-pappa-barn", och den som dristar sig att kritisera böger "äktenskapen" och i stället hävdar att äktenskapet per definition är något som gäller man och kvinna kommer ofelbart att hängas ut som "homofob" eller ännu värre. Svensson talar om den föreslagna äktenskapslagstiftningen som en sofistikerad form av dödshjälp för äktenskapet,

specialbeställd av radikala krafter.

(*Världen idag*)

Impopulära Borg

Svenskt näringsliv har genomfört en undersökning med över 2000 företagare som deltagare. Inom undersökningens ram svarade dessa deltagare på frågor om sin vardag som företagare. Det visade sig att drygt 70 procent av de tillfrågade var positiva till näringsminister Maud Olofssons ansträngningar att förbättra företagandets villkor i landet. Finansminister Anders Borgs betyg blev betydligt sämre – mindre än hälften av undersökningens deltagare angav att finansdepartementet inte anstränger sig ett dugg för att förbättra läget för företagarna.

Svenskt näringslivs Stefan Fölster citeras i en artikel i *Världen idag näringsliv* (2 april): "Anders Borg bryr sig inte om företagarna... Näringsministern driver viktiga förslag men finansmen säger nej." Fölster är också kritisk till statsminister Fredrik Reinfeldts bristande intresse för företagarefrågor.

Socialförsäkringar som födkrok

Få ser socialförsäkringarna som en födkrok. Men stora grupper ser försäkringarna som ett komplement till en deltidsinkomst. Det är personer som arbetar deltid men gärna vill ha betalt för heltid och det är arbetsgivare som anställer folk på deltid väl i medvetande om att socialförsäkringarna betalar resten, så att den anställda kan leva någorlunda på lön + ersättning från socialförsäkring.

Den socialdemokratiska arbetsmarknadsministern Ingela Thalén införde 1987 en tidsspärr för hur länge det skulle gå att stämpla på deltid. Hon menade att systemet missbrukades av butiksbiträden (och handlare), hemvårdare (och kommunalpolitiker). Det har skett flera ändringar i systemet sedan dess, både skärpningar och mildringar. Men den 7 april återinfördes restriktioner för att stämpla deltid. Max 75 dagar (vilket motsvarar 150 halvtidsdagar). När reglerna skärptes 1991 trodde många att deltidsarbetslösa skulle bli heltidsarbetslösa. Men bara 3 500 av 140 000 blev det. Det fanns alltså en stor frivillighet i deltidsarbetet. När en kommun (Kinna) kollade om de deltidsarbetslösa verkligen sökte jobb försvann genast 62 procent. Det var deltidsarbetande som ville vara deltidsarbetande – men som försåg sig med lätt överkomna inkomster. (*Affärsvärlden*)

UTLANDS-NYTT

McGovern går igen

George McGovern, den radikale vänsterpolitikern som blev det demokratiska partiets presidentkandidat 1972 och fick ordentligt med spö av Richard Nixon i valet, går igen. McGovern är visserligen inte död, men hans fallna mantel har gemensamt övertagits av de båda demokratiska kombattanterna Barack Obama och Hillary Clinton. På annat sätt kan man inte gärna tolka den politik som förespråkas av dessa.

Enligt en amerikansk röstningsundersökning rankades Obama under 2007 som den mest vänstervridne av samtliga senatorer utgående från hans sätt att rösta i olika frågor. Obama, som invaldes i senaten för Illinois 2004, noterades för 95,5 procents vänsterröstning 2007 och ett sammanlagt genomsnitt på 88,0 under hans hittillsvarande år i senaten. Det kan konstateras att Obama anslöt sig till vänsterpositionen 65 gånger av 66 i nyckelvoteringarna och att han därmed står långt till vänster i såväl ekonomiska och sociala frågor som när det gäller utrikespolitik.

Nästan lika vänsterinriktad är Hillary Clinton enligt samma undersökning. Hillary, som invaldes i senaten för delstaten New York 2000, hamnade på 16e plats bland samtliga senatorer när det gäller vänsterröstning under 2007. Mätt i procent

blir detta 82,8 samt ett totalt genomsnitt om 79,4 procent. Clinton röstade för vänsteralternativet 77 av 82 gånger i viktiga voteringar.

”De politiska skillnaderna mellan Obama och Clinton är så obetydliga att de för den genomsnittlige väljaren är nästan icke existerande”, lyder en kommentar från statsvetaren Richard Lau vid Rutgers University.

Det kan noteras att varken Hillary eller Barack är särskilt angelägen om att skylta med sina vänsteråsikter, vilket skulle kunna skrämja väljarna. I stället har de valt att framtona som mer konservativa än de verkligen är. Detsamma gäller för övrigt den republikanske kandidaten John McCain, som gärna inskräper att han är en pålitlig konservativ trots att han i vissa frågor närmast har vänsteråsikter. McCain är naturligtvis dock avsevärt mer högerinriktad än Obama och Clinton.

(National Journal)

Israel – pigg 60-åring

Staten Israel grundades i maj 1948 och firar alltså sitt 60-årsjubileum i år. Landet har under loppet av sin existens tvingats utkämpa sex krig och två så kallade intifador samt varit föremål för bojkotter, sanktioner och invektiv. Allt detta till trots har landet inte bara överlevt utan också visat sig internationellt konkurrenskraftigt

på en rad områden. Israel är utan tvivel en pigg 60-åring!

Det är inte bara när det gäller att militärt slå tillbaka väpnade aggressioner som Israel är på bettet. I Israel finns Mellanösterns enda fungerande demokrati, ett ofta missbrukat ord som dock verkligen inte är någon meningslös klyscha i Israels fall. Debatterna i parlamentet Knesset är notoriskt frispråkiga, liksom den politiska diskussionen bland gemene man. Politisk makt är heller ingen garant för att höga politiker skall klara sig undan oegentligheter och skandaler, vilket framgått med önskvärd tydlighet under senare år då en president tvingats avgå efter anklagelser om sextrakasserier och en son till en premiärminister dömts till fängelse. Media tvekar heller inte att nagelfara landets politiska och militära beslutsfattare.

En annan viktig komponent i fallet Israel är ekonomin. När landet tillkom 1948 fanns inom dess gränser huvudsakligen öken och sterila kullar. De naturliga vattentillgångarna var mycket begränsade. I en artikel publicerad i tidskriften *Menorah* (mars 2008) konstaterar skribenten Martin Geifman: ”Trots detta har ingen av dessa faktorer hindrat Israel från att skapa en stark, modern och diversifierad ekonomi som idag kan konkurrera med de etablerade ekonomierna i de europeiska länderna i stället för med sina arabiska grannar.”

Den israeliska ekonomins slagkraft erkändes tidigt av Världsbanken, som betecknade Israel som ett ”ekonomiskt under” redan 1968. Helt klart är att immigranterna spelat en stor roll – mellan 1882 och 1947 kom cirka en halv miljon judar till det dåvarande Palestina, och därefter har invandrarna fortsatt att strömma in. Tidiga industrier omfattade framförallt jordbruk samt lätt, arbetsintensiv industri. I mitten av 1990-talet övergick Israel från en ekonomi baserad på arbetsintensivt jordbruk till att satsa på teknologi och forskning. Också här spelade invandrarna, främst inflyttade ryssar som tog sig till Israel efter sovjetkommunismens fall, en betydande roll. Immigranterna var nämligen inte sällan högt utbildade.

I dag exporterar Israel högteknologi till ett värde motsvarande mer än 100 miljarder kronor varje år, vilket gör landet till en världsmakt inom detta område. Det talas om ”Silicon Wadi” (wadi betyder dal) när den israeliska teknologirevolutionen skall beskrivas; Silicon Wadi är ett så kallat hightech-kluster, ett område där företag

och institutioner sammanstrålar antingen för att konkurrera eller för att samarbeta med varandra.

”Israel är mer än apelsiner och avokado”, heter det i en artikel av Mickey Levy i *Menorah*. ”Silicon Wadi är ett lysande exempel på det.”

Rysslands krigsmakt

I Vladimir Putins nya auktoritära och nationalistiska Ryssland – Putin håller som premiärminister med sin hantlangare Medvedev som president fortfarande ett fast tag i tyglarna – spelar krigsmaskinen en väsentlig roll. Trots att det ännu återstår en hel del innan Rysslands militärapparat kommer att uppnå den forna sovjetiska slagstyrkan, är krigsmakten jämte naturtillgångarna en grundförutsättning för fortsatt rysk press gentemot omvärlden.

En ung före detta värnpliktig som heter Arkadij Babtjenko har skrivit en bok med den svenska titeln *Krigets färger* (256 sidor), där författaren redogör för sina erfarenheter bland annat från krigets Tjetjenien. I en intervju säger Babtjenko bland annat följande: ”Ryska krigsmakten har lyckats där Sovjetunionen misslyckades: man har skapat en riktig arbetar- och bondearmé. De värnpliktiga är framförallt fattiga arbetare och bönder från byar och mindre orter. Genom värnplikten får de en chans att uppleva något, men efteråt – och kanske mest tydligt efter att ha deltagit i kriget i Tjetjenien – slängs de på soptippen. Det är få som lyckas efter värnplikten, att nå framgång och bli medelklass.”

Babtjenko berättar i intervjun vidare om en utbredd pennialism, som författaren liknar vid ett helvete, inom värpliktsutbildningen. För de soldater som åker till Tjetjenien väntar ett ännu värre helvete. Detta krig beskriver Babtjenko som ”ett smutsigt krig där man inte tror på det man gör”. Officerarna har det inte mycket bättre med ringa prestige och dålig lön.

”Den ryska armén”, konstaterar Babtjenko, ”har samma problem som i samhället i övrigt: brutalitet och främlingsfientlighet med mera. Fast problemen är tydligare i armén. Det är först när samhället förändras som armén också förändras. Värnplikten i dag är ett lagligt slaveri.”

(*Penman & Svärdet*)

Kapitalisterna mot rasism

En av kapitalismens stora förtjänster är att den till sin natur är antirasistisk. För

en riktig kapitalist är det bara pengarna som räknas. Och det spelar ingen roll om kunden är svart, vit eller grön, bara han eller hon (könet spelar naturligtvis inte heller någon roll) kan betala.

Vi har tidigare berättat om hur Condoleezza Rice som liten flicka nekades att prova en klänning i provhytten på det stora varuhuset. Expediten ville köra ut henne (och hennes mamma) på lagret. Men kapitalismens benhårda logik talade i form av Condis mamma. Vill du sälja en klänning och få säljprovision ska min flicka prova i provhytten! Och så blev det.

De flesta Contra-läsarna känner nog igen namnet Rosa Parks, negressen som vägrade att resa sig för en vit man i bussen i Alabama den 1 december 1955. Det blev demonstrationer i protest mot bussbolagets hantering av Rosa Parks och det var början på den amerikanska medborgarrättsrörelsen för lika rättigheter för negrer och vita.

Mattias Svensson har i tidskriften *Voltaire* påpekat att det fanns en bakgrund till historien som är nog så intressant. Diskriminering av negrer på allmänna kommunikationsmedel infördes genom de så kallade Jim Crow-lagarna i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Buss- och järnvägsägare protesterade mot lagförslagen och överklagade sedan lagarna. De ville tjäna pengar på alla kunder. Oavsett hudfärg. Till att börja med vägrade företagen att tillämpa lagarna, eftersom de var ofördelaktiga för deras affärer. Det var först sedan åklagarna börjat dra företagen och deras ägare inför domstol som lagarna infördes i praktiken.

Ökenspridningen har ersatts av förgröning

För ett par decennier sedan var ökenspridningen vad växthuseffekten är idag – en annalkande katastrof för mänskligheten. National Geographic berättar emellertid nu att satellitbilder visar att växtligheten har tilltagit sedan 1982 på grund av ökad nederbörd. I vissa begränsade områden kan växtligheten ha minskat. Men på det stora hela ökar både gräs, buskar och träd. En förklaring kan enligt National Geographic vara ökad koldioxidhalt i atmosfären som ökar tillväxttakten hos växter.

Amerikanska gripen av sedlighetspolisen i Saudi

Det blev strömavbrott i ett av de stora kontorskomplexen i Saudiarabiens hu-

vudstad Riad. En amerikansk affärskvinna som drabbades av avbrottet tog sig till det närbelägna Starbucks tillsammans med en kollega. Den saudiska sedlighetspolisen (Mutaween) ryckte då ut och placerade amerikanskan i fängelse. Hon hade visserligen suttit i den speciella avdelningen för blandade par, men den förutsatte att paren var gifta. Och i det här fallet var det bara en arbetskollega som satt där och väntade på att strömmen skulle komma tillbaka. Det spelade ingen roll att hon hade det strikta saudiska hocket abaya på sig. Kvinnan fördes till häktet visiterades in på bara kroppen och tvingades skriva under en falsk bekännelse om sedlighetsbrott. Hon är gift och har tre barn, men har nu lämnat landet.

(*Fox News*)

Muslimsk rehabilitering

Malaysia är ett muslimskt land, men mer liberalt än många andra muslimska länder. Revathi Massosai håller inte med. Hennes föräldrar hade konverterat till islam, men hon växte upp och uppfostrades av sin hinduiska mormor. När hon sedan också gifte sig med en hinduisk man gick hon till folkbokföringsmyndigheten för att registrera sig som hindu. Hon greps då av polisen för olaga konvertering från islam och sattes i ett rehabiliteringscenter på sex månader. ”Rehabiliteringen” bestod i att hon skulle be de muslimska bönerna fem gånger om dagen, bära huckle samt äta kokött.

(*Reason Magazine*)

Brittiskt förlag drog in bok

Det välrenommerade Cambridge University Press drog tillbaka en bok skriven av författaren Robert O. Collins. Collins hade gjort ett mycket gediget arbete bakom boken ”Aims for Jihad: Charity and Terrorism in the Islamic World”. Boken behandlade hur muslimska ”välgörenhetsorganisationer” används för att förmedla pengar till terrorister. Eftersom Collins och hans medförfattare J. Millard Burr var medvetna om att innehållet var kontroversiellt var de ytterst noggranna med dokumentationen och hade mer än 100 fotnoter som stöd i boken. Men när den saudiske miljardären Khalid bin Mahfouz hotade att dra förlaget inför rätta föll de till föga. I Storbritannien går det nämligen inte att göra så enkla invändningar som att det som påstås är sant. Det kan ändå bli saftiga bötesbelopp för förtal. Nu ska boken komma ut på ett förlag som har mer ryggrad. (*Reason Magazine*)

Kalla krigets hjältar:

Den intellektuelle giganten Hayek

Friedrich A. Hayek (1899-1992), 1974 tillsammans med Gunnar Myrdal mottagare av Riksbankens ekonomipris till Alfred Nobels minne, var kompetent inom många akademiska områden och hans författarskap kännetecknas av ämnesövergripande ansatser. Han är utan tvivel en av vår tids stora nationalekonomer och liberalkonservativa förgrundsgestalter.

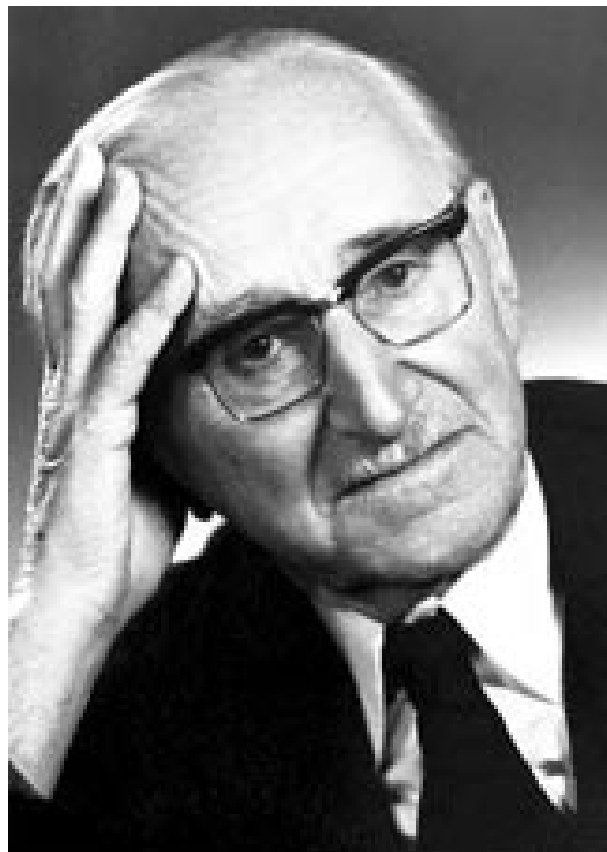
★★★ Bland Friedrich (von) Hayeks meriter märks en doktorexamen från Wien i både juridik och statsvetenskap. Efter några år som anställd i den österrikiska statsförvaltningen blev han även chef för landets konjunkturforskningsinstitut 1927. Vidare var han professor i ekonomi vid London School of Economics 1931-50, professor i ekonomi och moralvetenskap vid University of Chicago från 1950 samt professor i nationalekonomi vid Albert-Ludwig-Universität i Freiburg 1962-68. Hans akademiska arbete och författarskap fick stor betydelse för dem som opponerade sig mot den starka kollektiviseringen av samhället samt mot keynesianismens övertro på politikernas fingertoppskänsla. Man kan utan överdrift fastslå att Hayek var en intellektuell gigant.

Fick sin revansch

Men det var först på 1970-talet, då västvärlden drabbades av både hög inflation och hög arbetslöshet, det vill säga stagflation, som Hayek verkligen vann inflytande i samhällsdebatten. Det var då John Maynard Keynes aktier störtade efter att hans konjunkturstabiliserande politik testats i så gott som varje västland och fått sina idéer motbevisade av verkligheten. Efter 30 år av akademisk isolering fick Hayek sin revansch 1974, då han tilldelades ekonomipriset till Alfred Nobels minne.

Hans främsta och mest kända verk är *Vägen till trældom – Till socialister i alla partier* (The Road to Serfdom) som först publicerades i England 1944 samt *Frihetens grundvalar* som först gavs ut 1959.

Båda böckerna har påverkat många politiker och bidragit till att sätta agendan.

Friedrich Hayeks författarskap kännetecknas av ämnesövergripande ansatser. Han var en av det Kalla krigets intellektuella giganter,

Vägen till trældom kom att bli standardverket mot de kollektivistiska idéerna nationalsocialism och kommunism. Tesen är att all centralplanering, i den form där alla produktionsmedel är statliga, tenderar att leda till totalitära regimer eftersom ekonomisk ofrihet även påverkar den politiska och sociala friheten. *Frihetens*

fredrik.runebert@contra

grundvalar var en viktig inspirationskälla för Margaret Thatcher i hennes politiska gärning. Boken tar ett helhetsgrepp om frihetens värden då Hayek integrerar en moralfilosofisk, juridisk, statsvetenskaplig och ekonomisk ansats. Där betonas bland annat betydelsen av väl fungerande institutioner och lagstyre.

Till skillnad från den libertarianske statsvetaren och tillika naturrettfilosofen Robert Nozicks mer övertalande stil var Hayek mer resonerande och abstrakt. Medan Nozick utgick från en absolut princip om individens fri- och rättigheter som under inga omständigheter får inskränkas,

utgick Hayek från flera olika principer som han ansåg viktiga. Han strävade efter att rangordna dessa principer samt väga och bryta dem mot varandra. För Hayek var det inte enbart naturrettens absoluta krav på negativa rättigheter som var den enda principen att respektera. Även principer såsom grundtrygghet, valfrihet och en hög välförhållningsnivå skulle tas med i resonemangen.

Objektivismens grundare Ayn Rand utgick i sin tur från ett mer moraliskt resonemang. Hon utgick från vissa premisser såsom att verkligheten faktiskt existerar och att människan är förmögen att förstå denna verklighet genom sina fem sinnen och sitt förnuft. Människans främsta mål är att leva, och människans viktigaste redskap för att uppnå detta är förnuftet och det rationella egenintresset. Friheten är det livsrum som människan behöver för att skapa lycka och mening i livet.

Spontana processer

Hayek hade dock vissa reservationer mot det rationella tänkandet och var ganska

skeptisk till det som han kallade för rationalistisk konstruktivism, det vill säga att man med social ingenjörskonst skulle kunna skapa ett gott samhälle. Enligt Hayek kan inte människor förstå verkligheten fullt ut, utan det krävs spontana processer på en fri marknad och i ett fritt samhälle för att information om verkligheten skall nå fram på aggregerad nivå. Ju mer komplicerat ett system är, desto viktigare är det med specialisering och ett mer decentraliserat beslutsfattande. Till skillnad från Ayn Rand och Robert Nozick förespråkade Hayek dock aldrig någon renodlad nattväktarstat.

Hayek kunde acceptera att staten ingriper för att exempelvis erbjuda en grundtrygghet och för att upplösa privata monopol och karteller. Han kunde även gå med på vissa regleringar angående arbetstid och arbetsmiljö. Det var därför som hans läromästare Ludwig von Mises vid en tidpunkt avfärdade Hayek och hans kolleger i den av Hayek grundade organisationen Mont Pelerin Society som socialister.

För att förstå Hayek kan det vara bra att positionera honom i förhållande till de två redan nämnda författarna och filosoferna Ayn Rand och Robert Nozick. Ayn Rand ägnade sig främst åt att ge ett moraliskt försvar för friheten, medan Nozick utgick från naturrättens grundläggande principer om individens rätt att bestämma över sitt eget liv. Hayek utgick mer från procedurer och var något mer pragmatisk, då han i mångt och mycket valde att resonera om de ekonomiska och sociala fördelar som friheten medför. Därmed inte sagt att Hayek inte förde några moralfilosofiska, eller andra, resonemang såsom att skilja på negativ och positiv frihet.

Hans utgångspunkt är den klassiskt liberala synen på rättigheter, alltså att människan har rätt att slippa våld, tvång och förtryck. Därmed argumenterar han emot socialistens syn på att frihet och rättigheter kan vara positiva, det vill säga att ha rätten till bostad och arbete, inte bara rätten att fritt söka efter och avtala om bostad och arbete. Men han kunde tänka sig att inskränka denna negativa frihet om det fanns godtagbara argument för det, samt mekanismer som förhindrar att friheten äts upp av en expanderande stat.

Då Hayek eftersökte mekanismer som håller statens expansionslusta i schack hade han också en positiv syn på USAs konstitution. Han betraktade landet som frihetens näste, till skillnad från Europa

som mer behärskades av rättspositivism och social ingenjörskonst. Den maktbalans, *checks-and-balances*, som finns i USA, saknas i Europa. Enligt Hayek skall en konstitution tydligt begränsa statens makt över medborgarna.

Vägen till trældom

I sin genombrottsbok *Vägen till trældom* (The Road to Serfdom) identifierade Hayek den gemensamma nämnaren mellan socialismen och nationalsocialismen. För Hayek var det ingen överraskning att socialister helt plötsligt kunde bli nazister eller fascister, såsom Benito Mussolini, eller vice versa. Grunden i de båda ideologierna är densamma. Att vilja centralplanera samhället betyder att alla människor är överens om en viss plan. Det räcker inte med att alla är överens om att centralplanering är bra, de måste även vara överens om att en viss centralplan är att föredra framför någon annan. Låter man majoritetsdemokratin råda kommer majoriteten att köra över minoriteterna.

Men det räcker inte, för att kunna genomföra en centralplan måste alla dras åt samma håll; i en demokrati kan ju nästa val leda till att den inledda centralplanen ändras radikalt, vilket i sin förlängning leder till att ingen av planerna kan utvärderas. Att ett parlament som bygger på en demokratisk ordning skall kunna komma överens om en långsiktig centralplan är inte särskilt troligt, eftersom människor är så olika.

I krigstid kan det fungera, eftersom den hårda verkligheten skapar en gemensam referensram för hur samhället behöver styras för att besegra den gemensamma fienden. Men i fredstid är det fullständigt orealistiskt.

Dessa problem, som skisserats ovan, går inte att smita undan genom att låta lagstiftarna skapa kompromissplaner eller genom att parlamentet får ta ställning till olika delar i taget av centralplanen. Det är inte mycket till plan om man av kompromisskäl lägger in olika delar som då ofrånkomligen motsäger varandra. Det är heller inte mycket till plan om lagstiftarna tar beslut i de olika delarna av planen. En centralplan måste tas i sin helhet för att kunna vara en centralplan. Plockar man ut olika delar kan det inte bli annat än ologiska och inkonsekventa lösningar.

Därmed blir diktaturen en förutsättning för centralplanerarna att sätta sina idéer i verket. Observera dock att Hayek inte tar avstånd från planering i sig. På individnivå och i frivilliga gemenskaper kan planering fungera alldeles utmärkt. Även en viss begränsad statlig planering är okay. Det är själva centralplaneringen som är problemet

Vidare tar Friedrich Hayek avstånd från revolutioner och radikala samhällsförändringar. Man kan inte förändra samhället från grunden och bortse från de traditioner, den kultur och de idéer och attityder som finns i samhället. Förändringar måste därför ske successivt. Därför var han också skeptisk till nationalekonomer som enbart betraktar samhället utifrån ett makroperspektiv där den perfekta marknadshypotesen dominerar tänkandet. I den perfekta marknadshypotesen utgår man från att informationen är fri och gratis, att ingen aktör på marknaden är tillräckligt stor för att påverka alla andra aktörer. Alla aktörer är alltså pristagare. Det ska heller inte finnas några etablerings- och utträdes hinder på marknaden som hämmar utvecklingen på densamma. Det finns olika grader av denna marknadshypotes, men det gemensamma är att marknaden har misslyckats när teorin inte överensstämmer med verkligheten.

Det finns förvisso pedagogiska och andra fördelar med att logiskt analysera hur marknaden skulle fungera om vissa premisser och kriterier vore uppfyllda. Men det blir fel när dessa kriterier används för att värdera marknaden och ge politiska rekommendationer. Det är därför som man i många debatter om marknadsekonomins

överlägsenhet ofta får intrycket av att den fria marknaden automatiskt uppnår ett optimalt tillstånd. När marknaden inte uppnår detta ideala tillstånd kommer kraven på statliga ingrepp i form av regleringar och beskattning med mera. Här fann Hayek ett felslut.

Informationsproblemet

Om marknaden fungerade som den perfekta marknadshypotesen postulerar skulle marknaden i princip vara onödig, då en centralplanerare likväl skulle kunna samla in all information i samhället och sedan trycka på de rätta knapparna och dra i de rätta spakarna vid rätta tidpunkter.

Anledningen till att planekonomin fungerar dåligt är informationsproblemet. Hayek har i sina böcker beskrivit svårigheterna att samla in all information som finns utspridd bland många aktörer i samhället. Ju mer besluten centraliseras, desto mer kunskap går förlorad. I en marknadsekonomi kommer prissystemet, vinstmotivet och konkurrensen att sprida ut informationen i samhället utan att någon enskild aktör kan överblicka hela processen. Då ingen i förväg kan veta vem som sitter inne med en bra idé till en uppfinning eller affärsidé är det viktigt

med en fri marknadsekonomi med så få inträdesbarriärer som möjligt.

För att få de bästa lösningarna på olika samhällsproblem måste samhället tillåta experiment och *trial-and-error*-processer. Det är därför småföretagandet, nyföretagandet och entreprenörskapet är så viktigt. Därmed blir det absurd att i enstaka fall inom specifika områden diskutera om offentliga verksamheter eller privata verksamheter är bäst för medborgaren. Det är risken med en alltför stor offentlig sektor som bör diskuteras.

De risker som främst åsyftas är att experimenterandet och utvecklandet av nya idéer hämmas av dålig konkurrens, dålig lönsamhet och regleringar. Därför tog Hayek avstånd från alltför mycket matematiska abstraktioner. Den nationalekonomiska skola som försöker använda matematiska formler för att förklara verkligheten försöker dölja detta informationsproblem bakom en strikt logisk vetenskap, det vill säga matematikens exakthet.

Liberalkonservativ

Hayeks syn på den gradvisa förändringen och den spontana ordningen som uppstår av miljontals individers moralsyn och beteende, och som i sin tur påverkar in-

dividers moralsyn och beteende, har fått många att betrakta honom som konservativ. Men Hayek själv kunde inte identifiera sig med konservatismen, främst på grund av att han ansåg att konservatismen inte kan anvisa något alternativ till den nuvarande händelseutvecklingen. Konservatismen kan enbart bromsa skeendet i samhället, men Hayek ville inte nöja sig med att enbart bromsa, han ville även anvisa alternativa handlingsinriktningar till det som den nuvarande utvecklingen pekar åt.

Han menade även att det främst var de konservativa som vek ned sig för socialisterna genom att ständig anpassa sig för socialisternas radikala förändringar av samhället samt deras hårdföra propaganda. Han ansåg sig i stället vara en klassisk liberal som tror på individens förmåga och möjligheter. Men samtidigt var han medveten om den språkförbistring som råder mellan den amerikanska och den europeiska definitionen av liberalismen, och han var även motståndare till den rationalistiska liberalism, det vill säga socialliberalism, som dominerade i Europa.

Så det vore nog inte helt fel att beteckna Friedrich von Hayek, med sin respekt för traditionens och gemenskapens värden, som liberalkonservativ.

Hayeks bankettal

Vid Nobel-banketten i Stockholms stadshus i december 1974 höll Friedrich von Hayek ett tacktal som bland annat innehöll följande:

”Ers Majestät, Eders Kungliga Högheter, Mina Damer och Herrar:

Nu då Nobels Minnespris för ekonomisk vetenskap har instiftats, kan man endast vara djupt tacksam över att ha blivit utvald som en av dess medmottagare, och nationalekonomerna har sannerligen all anledning att vara tacksamma mot den svenska Riksbanken för att den betraktar deras ämne värdigt denna stora heder.

Ändå måste jag bekänna att om jag hade blivit tillfrågad huruvida man skulle etablera ett Nobelpris i ekonomi, så skulle jag avgjort ha avstyrkt detta.

En orsak var att jag fruktade att ett sådant pris, vilket jag tror är sant avseende vissa av de stora vetenskapliga stiftelserna, skulle tendera att understryka det vetenskapliga modets skiftningar.

Denna farhåga har urvalskommittén på ett briljant sätt avvisat genom att tilldela priset en vars åsikter är så omoderna som mina är.

Jag känner mig ännu inte lugnad när det gäller min andra orsak till fruktan.

Det är att Nobelpriset förlänar en individ en auktoritet vilken beträffande nationalekonomi ingen människa bör äga.

Detta spelar ingen roll inom naturvetenskaperna. Här är det inflytande som en individ utövar främst ett inflytande över hennes expertkolleger; och dessa kommer snart att ta ner henne på jorden om hon överskrider sin kompetens.

Men det nationalekonomens inflytande som främst betyder något är ett inflytande över lekmän: politiker, journalister, stats-tjänstemän och allmänhet.

Det finns ingen anledning varför en människa som har givit ett påtagligt bidrag till den ekonomiska vetenskapen skulle vara allvetande vad gäller samhällets alla problem...

Man riskerar till och med att se det som en offentlig plikt att uttala sig om problem vilka man kanske inte ägnat någon särskild uppmärksamhet.

Jag är inte säker på att det är önskvärt att stärka några få individuella ekonomers inflytande genom ett sådant ceremoniellt och iögonenfallande erkännande av prestationer, som kanske ligger långt tillbaka i tiden.

Jag är därför nästan benägen att föreslå att ni avkräver era lagerkrönta pristagare ett ödmjukhetslöfte, en sorts hippokratisk ed att aldrig i offentliga uttalanden överskrida gränserna för sin kompetens.

Eller ni borde åtminstone, vid utdelandet av priset, påminna mottagaren om det kloka råd som en av de stora männen inom vårt ämnesområde, Alfred Marshall, satte på pränt:

”Socialvetenskapens utforskare måste sky offentligt erkännande: Ondskan är med dem när alla människor talar väl om dem.”

Underskatta inte Hillary Clinton!

Oavsett vem det demokratiska partiet slutligen nominerar som presidentkandidat, lär senator Hillary Clinton förbli en politisk kraft att räkna med i USA. Orsaken härtill är hennes okuvliga målmedvetenhet för att inte säga hänsynslöshet. Å andra sidan har hon talrika politiska motståndare och är allmänt impopulär i breda kretsar.

★★★ Som First Lady betraktades Hillary Clinton som den mest inflytelserika presidenthustrun i USAs historia efter Eleanor Roosevelt. Hon var pådrivande i flera viktiga frågor som Clinton-administrationen engagerade sig i, dock inte särskilt framgångsrikt. Hennes skötebarn var det omfattande förslaget till ny sjukvårdsreform, vilket dock slutligen rann ut i sanden.

En annan fråga hon drev hårt var att öppna den amerikanska krigsmakten för homosexuella, och inte heller där blev utfallet någon succé – bögar får visserligen tjänstgöra i militären, men detta enligt principen "don't tell, don't ask" (tala inte om det, fråga inte). Varken politiker eller militärer blev riktigt nöjda med den lösningen.

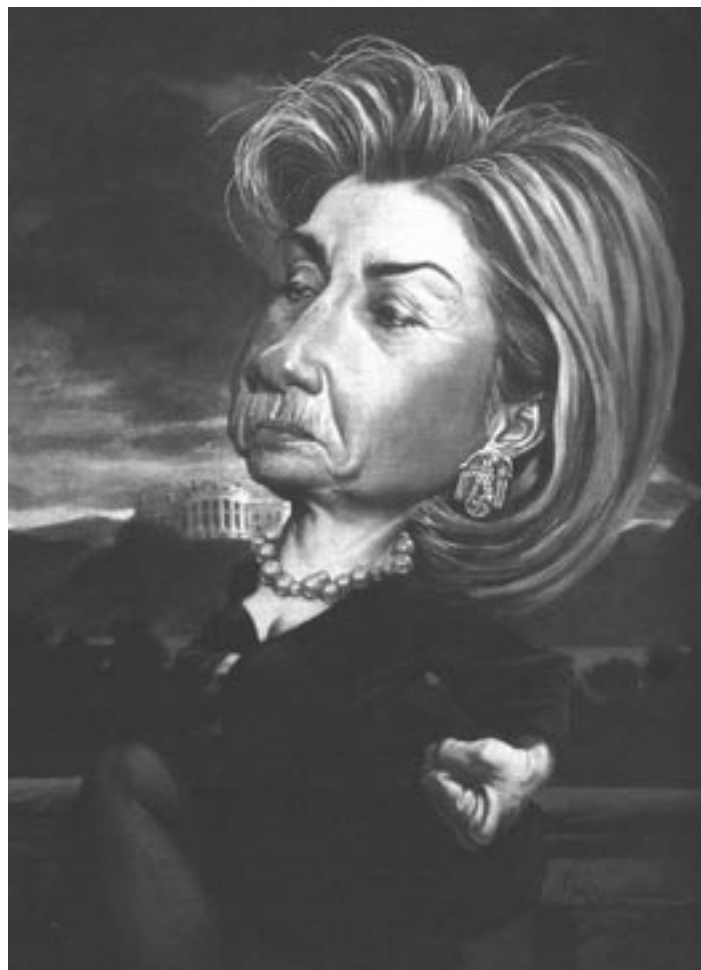
Hillarys åttaåriga tid som presidentfru blev definitivt ingen dans på rosor. Dels blev hon inblandad i flera skandaler, dels tvingades hon stå ut med maken Bill Clintons otrohetsaffärer och lögner. Det visade sig exempelvis att de av makarna Clinton förnekade ryktena om att Bill haft ett förhållande med sångerskan Gennifer Flowers var alldeles sanna; Flowers hade haft en tolvårig sexuell relation med Clinton. En annan skandal gällde Bills sexuella närmanden gentemot Paula Jones.

Den mest uppmärksammade sexskandalen, den med Vita hus-praktikanten Monica Lewinsky, ledde till att Clinton ställdes inför riksrett för att ha ljugit under ed (som bekant frikändes han).

Stödde invasionerna

Bill Clintons många snedsprång och lögner ledde till att många tyckte synd om hustrun, låt vara att ett flertal – främst konservativa – avskydde hennes arrogans och vänsterradikalism. Fru Clinton själv

Hillary Clintons "fighting face" enligt en amerikansk satirtecknare. Den clintonska valkampanjen kommer inte att sky några medel när det gäller att smutskasta motståndarna. (Teckning: Thomas L. Fluharty)

har dock sannolikt inte varit helt oskyldig när det gällde sexuella hopp över skaklarna. Bland andra *The American Spectator*s chefredaktör R. Emmett Tyrrell, Jr. har hävdad att hon haft en kärleksrelation med Bills rådgivare Vincent Foster, som hittades död i en park i Washington 1993 efter att troligen ha begått självmord (en annan teori

tommy.hansson@contra.nu

gör gällande att han mördades). Och den konservativa skribenten Jack Wheeler har pekat på Hillarys "välkända bisexualitet" och hennes påstådda lesbiska förhållande med assistenten Huma Abedin.

Den senare är en mycket vacker 32-årig kvinna som är född i Kalamazoo, Michigan men som vid två års ålder med sina muslimska föräldrar flyttade till Saudiarabien. 15 år senare återkom Huma Abedin till USA och hamnade så småningom i Hillary Clintons medarbetarstab. Abedins saudiarabiska bakgrund och det faktum att hon är praktiserande muslim har givit upphov till ryktet att hon skulle vara sau-

diarabisk agent. Paradoxalt nog har Abedin också påstått vara agent för den israeliska underrättelsetjänsten Mossad.

Och det faktum att Abedin oavbrutet synts vid Hillarys sida under valkampanjen har alltså lett till ryktet att de båda kvinnorna har en lesbisk kärleksaffär.

Det må vara hur det vill med dessa rykten. Den som googlar på "Hillary Clinton" och "Huma Abedin" finner i varje fall att sökningen ger nästan 50 000 träffar!

Efter tiden som rikets första dam valde Hillary att satsa på en politisk karriär och vann en senatsplats för delstaten New York 2000, sedan senator Daniel Patrick Moynihan deklarerat att han skulle dra sig tillbaka. Valet stod mellan Clinton och den unge republikanske representantshusledamoten Rick Lazio; röstsiffrorna i procent räknat blev klara 55-43 i Hillarys favör.

Efter katastrofen den 11 september 2001 engagerade sig senator Clinton hårt i säkerhetsfrågor och stödde invasionerna i såväl Afghanistan som Irak, ett ställningstagande som den demokratiska medtävlaren Barack

Obama inte varit sen att lyfta fram, även om Clinton i dag säger att hon vill dra tillbaka trupperna från Irak. 2006 omvaldes Clinton som senator och tillkännagav i början av 2007 att hon kandiderade som demokraternas presidentkandidat.

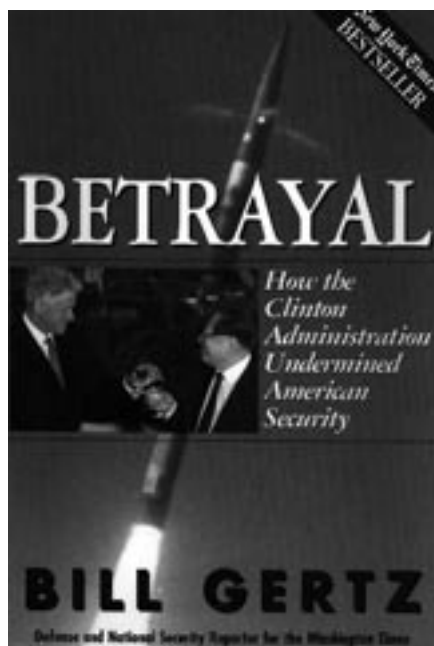
En sak är klar: Hillary Clinton skall aldrig underskattas i några sammanhang, även om vissa bedömare menar att hon är "ovalbar". Maken Bill var länge uträknad som demokraternas man under primärvalen 1992 men vände på steken och vann. Lägg därtill den clintonska skrupelfriheten och opportunismen. Hillary Clinton är visserligen i grunden vänsterradikal men kan, när det passar, positionera sig till höger om mitten. Så har hon exempelvis skrivit krönikor i den konservativa dagstidningen *The Washington Times*.

Stödde Goldwater

Hillary Diane Rodham föddes den 26 oktober 1947 i Chicago. Hon växte upp i en metodistfamilj i Park Ridge, Illinois. Fadern Hugh Rodham var konservativ politiskt och verksam inom textilindustrin, medan modern Dorothy var hemmafru. Som 16-åring engagerade sig Hillary i den mycket conservative republikanen Barry Goldwaters presidentvalskampanj. 1965 gick Hillary Rodham ut high school och skrev in sig vid Wellesley-universitetet i Massachusetts, där hon fortsatte med politiken och blev vald till ordförande i lokalavdelningen av det republikanska partiets studentförbund.

Den politiska omorienteringen i riktning vänster kom efter mordet på Martin Luther King 1968, och när Rodham utexamineras från Wellesley 1969 var hon medlem i det demokratiska partiet. Därefter väntade studier vid Yale Law School samt socialt arbete med underprivilegierade barn. I Yale blev Rodham också studiekamrat med Bill Clinton. 1971 arbetade Hillary för senator, senare vicepresident Walter Mondale och året därpå anslöt hon sig som frivillig till George McGovern's förlorande valkampanj.

Efter ett examensarbete om barns rättigheter kunde Hillary Rodham 1973 ta ut sin juristexamen. Hon blev därefter engagerad som jurist i samband med Watergate-affären och började 1974 arbeta som lärare vid University of Arkansas, där också Bill Clinton undervisade. Bill och Hillary gifte sig den 1 oktober 1975 och flyttade till Arkansas huvudstad Little Rock, Bills födelsestad. 1976 började Hillary Clinton

I boken Betrayal avslöjar försvars- och säkerhetsreportern Bill Gertz hur Clintons utrikespolitik på 1990-talet gränsade till det landsförrädiska.

en anställning som advokat vid den ansedda Rose Law Firm, samtidigt som maken gav sig in i delstatspolitiken. Han valdes 1978 till guvernör men förlorade valet 1980, samma år som dottern Chelsea föddes.

1982 blev William "Bill" Jefferson Clinton återvald som guvernör i Arkansas och fick snart öknamnet "Slick Willie", icke minst på grund av sina många kvinnohistorier och sin förmåga att på ett eller annat sätt krångla sig ur dessa. Drygt tio år senare kunde makarna Clinton flytta in i Vita huset.

Gud bevara Amerika!

När det här sätts på pränt är det ännu ovisst vem som blir demokraternas presidentkandidat, även om Barack Obama i skrivande stund får hållas som knapp favorit. Mycket talar för att den utdragna nomineringsprocessen påtagligt kommer att skada Demokratiska partiet, under det att redan klare republikanske kandidaten John McCain i lugn och ro kan förbereda sig på den holmgång som utan tvivel väntar i höst. Innan vi är där har säkerligen mycket av kanske avgörande betydelse skett.

Jag har ovan varnat för att Hillary Clinton aldrig skall räknas ut på förhand, vare sig av Barack Obama eller John McCain. Den tidigare ganska oslipade Hillary Clinton, som kunde framstå som snorkig och dessutom svor som en borstbindare,

är i dag en mer nedtonad och rutinerad politiker som kommer att göra precis allt för att, i nära samarbete med maken Bill, säkra nomineringen och därefter eventuellt presidentposten.

I primärvalscirkusen har senator Clinton dock visat prov på den ökända clintonska benägenheten att hanskas slarvigt med sanningen. Så har hon hävdade att hon och hennes sällskap hamnade i ett "kulregn" när hon en gång besökte Bosnien – i verkligheten fick hon ett avsevärt vänligare mottagande.

Om Hillary och Bill Clinton åter får flytta in i Vita huset – Gud bevara Amerika! Särskilt med tanke på att Bill Clinton säkerligen skulle bli ett slags medpresident till Hillary. Det kan också förväntas att Hillary och Bill – "Billary" – väl vid makten kan komma att föra en utrikes- och säkerhetspolitik av ungefär samma katastrofala slag som de båda Clinton-administrationerna gjorde under sina åtta år vid makten.

Landsförrädisk utrikespolitik?

En analytiker, *The Washington Times* respekterade försvars- och säkerhetsreporter Bill Gertz, har gått så långt som att i bestsellerboken *Betrayal. How the Clinton Administration Undermined American Security* (Regnery Publishing 1999) hävda, att den clintonska politiken i viktiga stycken var rent landsförrädisk. I den heliga internationella vapenkontrollens namn valde man att bortse ifrån och stundom rentav understöja säkerhetshotande åtgärder från främst Ryssland och Kina.

Det är främst i detta utrikespolitiska perspektiv det finns anledning att frukta en kommande Clinton-administration. Och om antingen Clinton eller Obama blir president – deras ideologiska synsätt är så gott som identiska – finns det en överhängande risk för att USA drar sig tillbaka från centrala internationella åtaganden.

Inte bara Irak och Afghanistan bör nämnas i detta sammanhang; man kan också fråga sig hur det blir med den geopolitiskt och strategiskt viktiga amerikanska närvaron i Korea under en demokratisk administration.

”Det behövs många Muhammed-teckningar!”

–Det finns tre typer av islamister: jihadister, nationalisterna samt legalister. Det sade Per Gudmundson, ledarskribent på Svenska Dagbladet och en av landets främsta experter på islamism, under en talarkväll hos Samfundet Sverige-Israel. Antalet fanatiska islamister fastställde han till omkring 1500 i Sverige. Samtidigt menade han att risken för terrorattacker i Sverige inte är särskilt stor.

★★★ –Vi behöver jättemånga skämtteckningar av profeten Muhammed innan de islamistiska ledarna är borta från statsapparaterna, sade islamistkännaren Per Gudmundson, ledarskribent på Svenska Dagbladet, vid en talarkväll hos Samfundet Sverige-Israels Stockholms-avdelning.

Gudmundsons orientering om islamistiska grupper i Sverige hade särskild aktualitet, då tre svensk-somalier kort tid innan gripits efter misstanke om att de samlat in pengar till al-Shabaab, Islamiska domstolarnas väpnade ungdomsorganisation i Somalia. Det finns även etniska svenskar som stöder al-Shabaab, framhöll Gudmundson och exemplifierade med en person som kallar sig Abu Usama El Swede. Denne är en tidigare för våldsbrott dömd nationalsocialist, som övergått till att bli jihadist och som driver en blogg till stöd för al-Shabaab i Somalia.

–Killens mamma måste vara överlycklig över den utvecklingen, ironiserade Gudmundson.

Märklig oförmåga

Enligt en mycket vid definition finns cirka 470 000 muslimer i Sverige*. Alla muslimer är emellertid inte islamister, framhöll

*Den vida definitionen omfattar personer som kommer från i huvudsak muslimska länder. Men nästan alla libaneser i Sverige är kristna och när det gäller personer från Irak, Turkiet och Syrien är de kristna starkt överrepresenterade. Därtill kommer kommunister och andra ateister som flytt muslimska länder just på grund av deras religiösa inriktning. En realistisk siffra ska därför vara betydligt lägre. (Red:s anm)

En av de tolv omtalade Muhammed-teckningarna från Jyllands-Posten. En som verkligen var profetisk till sitt innehåll. Tecknaren skrev nämligen följande text under bilden: ”Ta det lugnt grabbar. Det är ändå bara en teckning ritad av en otrogen dansk.”

Per Gudmundson:

–Att vara en vanlig from muslim innebär inte att man är för ett världsvitt kalifat. Och jag tror inte på ”Eurabia”, idén om att araber och muslimer en dag tar över Europa. Människor förändras över tid, och alla muslimer kommer inte att verka för ett islamistiskt samhälle.

Inte heller är det så, konstaterade Per Gudmundson, att alla människor som definierar sig som muslimer ägnar sig åt dagliga religiösa ceremonier. En undersökning gjord i Norge visar exempelvis att endast fyra procent av landets muslimer gör det, under det att 31 procent aldrig ägnar sig åt religiös verksamhet. De tillämpar över huvud taget inte islam, på samma sätt som många nominellt kristna svenskar inte utövar sin religion utan på sin höjd besöker en kyrka i samband med dop, bröllop eller begravning.

Det antal muslimer i Sverige som kan betecknas som fanatiska islamister är förhållandevis litet, enligt Per Gudmundson. Detta innebär dock inte att hotet från dessa kan negligeras:

– Enligt islamsforskaren Magnus Norell är cirka 1500 direkt farliga islamister. Det är

ungefär lika många som antalet nationalsocialister respektive ”autonoma” [anarkistiska] aktivister i Sverige. Dessutom finns ytterligare ett antal som är beredda att stödja denna hårda kärna. Det finns också en märklig oförmåga bland muslimska organisationer i Sverige att göra upp med den farliga extremism som minoriteten står för. Detta försvårar för alla som vill få bukt med extremisterna.

Vissa muslimer tenderar vidare, även om de inte kan betecknas som islamister, att ursäcka en rörelse som al-Shabaab i Somalia under premissen att den skulle utgöra en legitim motståndsrörelse mot den etiopiska invasionen. Också grupper som Hizbollah i Libanon och Hamas i Gaza legitimeras, icke minst av vissa vänsteranhängare.

Det progressiva AKP

Den hårda kärnan om 1500 islamister och dessas uppbackare har naturligtvis inga som helst förutsättningar att ta över makten i Sverige, lika litet som de nationalsocialistiska eller anarkistiska stollarna har det. Dock kan deras verksamhet vara nog så otrevlig för dem som drabbas av den.

Per Gudmundson berättar om en incident

som inträffade vid det så kallade Vilks-seminariet i Berwaldhallen i Stockholm i höstas – det vill säga ett arrangemang mot politisk islam och för ett sekulärt samhälle i regi av Humanisterna Stockholm och Centralrådet för exmuslimerna i Sverige – som manar till eftertanke.

–Under seminariet stormar sju-åtta personer i stora skägg och med lustiga huvudbonader in och skriker att alla som hädar kommer att brinna i helvetet och liknande saker. En av deltagarna i seminariet var skribenten Dilsa Demirbag-Sten, som utsätts för mordhot så gott som dagligen då hon är kurd, kvinna och ateist. Själv har jag utsatts för något enstaka hot.

Per Gudmundson menar att det behövs en fortlöpande diskussion i Sverige om vilken typ av hot som den våldsbenägna kärnan av islamisterna kan tänkas utgöra.

–Det är ju inte självklart att alla islamister är galningar. Det statsbärande partiet AKP i Turkiet är till exempel formellt islamistiskt men ungefär i samma bemärkelse som Kristdemokraterna i Sverige är kristna. AKP är faktiskt det mest progressiva partiet i Turkiet som vill öppna marknader och närma Turkiet till Europa. Detta till skillnad från Atatürk-anhängarna, vilka är fanatiska turknationalister. Det är svårt att känna sig hotad i Sverige av någon som säger sig sympatisera med AKP i Turkiet.

Tre sorters islamister

Per Gudmundson skiljer mellan tre typer av islamister:

–Dels har vi jihadisterna, alltså sådana som är beredda att bli självmordsbombare. Dels finns nationalistiskt inriktade islamister som vill införa islamsk fundamentalism i respektive länder; exempel på detta är Hizbollah i Libanon och Hamas i Palestina, som kan vara nog så otrevliga i sina närområden men som knappast kan förväntas vilja spränga T-banan i Stockholm. Och dels finns ”legalistiska” islamister som är konstitutionellt inriktade, en mer försåtlig gruppering som säger sig arbeta demokratiskt men förespråkar en gradvis förflyttning av samhället i totalitär riktning.

Gudmundson tror att SÄPO har en god föreställning om den sistnämnda grupperingen, som man annars inte hör speciellt mycket om i media. I Tyskland har Författningsskyddet, den tyska motsvarigheten till SÄPO, fokuserat på de legalistiska islamisterna och understrukt att dessa vill införa sharialagar och låta Allahs förmodade vilja vara normgivande

Per Gudmundson menade att det finns en sorts problematisk slentrianrasism, framförallt riktad mot judar, i muslimska kretsar. (Foto: Tommy Hansson)

för allting. Något som av naturliga skäl inte går ihop med ett fritt samhälle. I Tyskland anses antalet islamister uppgå till 32 100, varav merparten är turkar.

–Också i Danmark finns konstitutionellt inriktade islamister representerade, men de har ingen plattform i Sverige, anser Per Gudmundson.

Per Gudmundson är en skicklig skribent och en livlig talare, som litet skämtsamt hävdar att han tillhör ”bombhögern” och stöder Kriget mot terrorismen.

–Men i början på 2000-talet stod jag tillsammans med Gudrun Schyman och sjöng revolutionära sånger. Det som gjorde att jag lämnade vänstern var kravallerna i Göteborg 2001.

Samtidigt utmärks Gudmundsons analys av de islamistiska grupperna i Sverige av en välgörande nyansering. Parellellt med att han menar att risken för islamistiska terrordåd i Sverige inte är särskilt stor manar han till vaksamhet:

–Man måste bry sig om dessa 1500 som vill bomba och ge sig på judar, demokrater, bögar och andra. Det finns all anledning att komma ihåg att den fria världen är i krig med den militanta varianten av islam. Och tyvärr finns ingen systematisk granskning av den islamistiska extremismen av den typ som *Expo* står för när det gäller extremnationalismen.

Slentrianrasism

På den internationella scenen spelar den fundamentalistiska regimen i Iran en viktig roll när det gäller att backa upp grupper såsom Hizbollah och Hamas, understryker Per Gudmundson.

–Men jag har inte hört talas om att Iran skulle spela någon motsvarande roll i Sverige. Vi skall också komma ihåg att iranier som kommer till Sverige ofta är antiislamska och sekulära demokrater.

Ett annat problem som Gudmundson pekar på är den slentrianrasism som finns i muslimska kretsar, en rasism som framförallt riktas mot judar.

Tommy Hansson

Ulf Gudmundssons blogg hittar Du på <http://gudmundson.blogspot.com>

Fitna

Den nederländske parlamentarikern Geert Wilders uppmärksammade film om islam – till stor del recitation på arabiska ur Koranen med passande bilder, hittar Du på: <http://video.google.com/videoplay?docid=3369102968312745410>

30-talet åter?

Det glada 20-talet hör man ju talas om. Det dansades och sjöngs, man levde i den bästa av världar. Första världskriget var överståndet. Knappast någon såg de hot bakom kulisserna som dök upp i Lenins och Stalins gestalter. Sen kom Hitler som lärde sig mycket av dessa avgrundsgestalter. Hotten kom, märk väl, från Europas ledande länder, kan man nog säga; Ryssland så rikt att det benämndes Europas kornbod, med en välmående medelklass och blomstrande kultur. Tyskland betecknades som ett land av diktare och filosofer. Där grodde den totalitarism, som totalförstörde hemländerna – ett öde som resten av världen bara med nöd och näppe undgick.

Så kom Andra världskriget och det var väl bara en ödets nyck som räddade oss från avgrunden; ett av Hitlers koleriska utbrott som kom honom att bryta sitt samarbete med Stalin! När man ser med vilken knapp marginal och till vilka förluster USA och England lyckades besegra Hitler, så kan nog ingen sväva i tvivel om utgången, om de två tyrannerna lyckats hålla ihop! Det förvånar mig, att så utomordentligt få ställer sig frågan hur Sveriges situation varit idag utan USAs insats.

Men otack är ju världens lön, detta mot bakgrund av att Sverige nu blivit världens värsta USA-hatare. Vi slår till och med fransmännen, som nu tydligen ordentligt ändrat uppfattning i och med valet av Sarkozy, en USA-vän, till president. Nordiska rådets studie är talande. Den visar att knappt tio procent av svenskarna tycker ett samarbete med USA är av godo, alltmedan över 50 procent av våra grannar tycker så. Detta är ett konkret uttryck för vårt utanförståendeskap till NATO.

En annan studie visar att hela 54 procent tycker direkt illa om USA och dess demokrati. Bush har cirka 18 procents sympatier i Sverige – rekordlåg i alla europeiska länder. Det placerar honom i svensk värdeskala fem-sex procentenheter under kommunist-totalitaristen Chávez i Venezuela, som redan nu kört sitt land i sank; varken mjölk, smör eller bröd finns att uppbringa.

Hur kommer sig egentligen detta USA-hat? Hur kommer det sig att så få svenskar har förståelse för Bush försök att demokratisera totalitära stater? Ja, kanske eftersom USA är rena motsatsen till vårt land, religiöst, frihetspräglad in i

minsta detalj, låga skatter, öppen debatt, alltmedan vi, trots allt förnekande, blivit ganska totalitärt socialistiska. Nära nog en enpartistat.

Men frågeställningen blir universell! Motståndet mot totalitarism syns brutet.

I Irak dök det upp en "Lill-Hitler" i Saddam Husseins gestalt. Han lekte ett årtionde katt och råtta med FN:s och världens övriga byråkrater. De visade sig precis lika oförmögna att hantera denne tyrann, som världssamfundet och 1920 och 30-talens byråkrater Hitler. Inför Milosevic i Jugoslavien upprepades exakt samma mönster. Handfallna stod de, byråkraterna. Tänk bara på Srebrenica, där 8000 människor dödades på två dagar, medan FN-soldaterna stod och såg på. Ingen överdrift alls i det sagda. Det är ju allmänt bekant att de inte får strida.

USA tvingades gripa in, och gjorde resolut slut på skammen. Precis som USA gjorde mot Hitler och Stalin. Därför för-

DEBATT

blev Bush kallad krigshetsare, ja, terrorist. Erinras i sammanhanget bör också här att Englands allians med USA i kampen mot Hitler fick Churchill att bli betecknad, i rader av engelska tidningar och bland allmänheten, som en krigshetsare, som ville döda barn och hemmafruar. Chamberlain reste till Hitler och förhandlade fred, vilket denne tackade och tog emot för genom att senare invadera Tjeckoslovakien och Polen.

På tapeten är nu Iran, vars president leker samma katt-och-råtta-lek med FN och de andra, som Saddam Hussein för tio år sedan gjorde i sina försök att skaffa sig atomvapen. I Afghanistan håller västalliansen på att tröttna. USA får stå för kriget mot talibanerna. Resten föredrar civila insatser. Här kommer nu också Pakistan in i bilden, ett enormt land med kärnvapen. 150 miljoner invånare, vilka till hela 46 procent sympatiserar med Usama bin Ladin, alltmedan president Musharraf får 36 och Bush 10 procent i stöd. Alltså som i Sverige. Musharraf har blivit utsatt för ett trettiotal mordförsök, i stil med vad som hände fru Butto, även hon västvänlig. Men en vacker dag står kanske lyckan inte

president Musharraf bi. Ja, det blir väl inte bara en börskrasch i stil med vår januari-krasch 2008. Med fru Butto redan borta, kan ingen förutspå vad som kommer att hända. Troligt är nog att mycket radikala krafter med tiden kommer till makten. Med kärnvapen i händerna. Här bildas nu ett enormt totalitärt block; Pakistan, Iran (som då har kärnvapen), Afghanistan, och ingen vet väl riktigt utgången i Irak, även om Bush nu tycks ha fått den framgång i demokratisk riktning han så väl förtjänar.

Syrien går in i blocket. al-Qaida står som ideologisk och religiös dirigent. I Sydamerika vinner totalitaristen Chávez terräng; han har ju redan förbjuditt att man talar illa om honom, till och med utläningar kan då förvisas. Chávez har redan fått kamrater till makten i Ecuador, Bolivia och Nicaragua, där Sverige-favoriten Ortega, kommunistdiktatorn som dränktes i SIDA-pengar under sina tio år vid makten, nu demokratiskt vald sluter intima vänskapsband med Castro och Chávez. Att Chávez sen, som en av världens största oljeproducenter, tillsammans med vissa arabstater driver upp bensenpriserna till extrema höjder, måste man förstå; det finns inget att äta i Venezuela längre. Alla livsmedel måste importeras till rekordhöga priser, uppdrivna av petroleum-substitutet etanol.

Här finns redan mycket starka anti-demokratiska makter i full galopp mot vår västerländska civilisation. Men nu finns ingen Churchill i Europa. Bush är snart borta från scenen, och USA har, kanske, fått en Chamberlain vid makten.

Kanske avtecknar sig här en annorlunda värld än gångna decenniernas glada liv, allt enligt 20-tals-stilen? Ett enormt totalitärt hot. Det behövs kanske bara en otäck händelse till i fjärran Pakistan, så kanske inte bara några skämttecknare ifrån världens så avlägsna hörn som Närke och Jylland börjar känna lite skräck i skymningen?

Kanske tvingas vi för våra invandrarbarn införa undervisning i islam i skolorna, lite nesligt kanske för landet som infört förbud mot kristendomsundervisning. Speciella lagar för dem. Men invandrarna måste ju ha sina rättigheter, eller hur? Det där med böneutropen kanske leder till protester, men å andra sidan så ger ju moskébygget jobb. Och det ringdes ju våldsamt i klockorna på den kristna tiden.

Det där löser sig nog i samförstånd. Som det alltid gjort.

Magnus Ivarsson

BOK-NYTT

Estländare i tysk tjänst

Under Andra världskriget deltog närmare 30 000 estländare frivilligt eller under tvång på Tysklands sida. I boken *Estländare i tysk tjänst 1941-45* skildras denna estländska insats i kriget på östfronten. Den huvudsakliga anledningen till att estländare frivilligt valde att enrollera sig i tyska armén var deras patos att bekämpa kommunismen, vars ohygglighet de hade fått uppleva i sitt hemland.

Det är att märka att när de tyska trupperna överskred den estniska gränsen i juli månad 1941, så hälsade estländarna dem som befriare från bolsjevismen. Att tyskarna erhöll detta välvilliga mottagande är lätt att förstå mot bakgrund av den otroligt grymma och omfattande sovjetiska terrorn under ockupationsåret 1940-41. Då mördades eller deporterades 60 000 estländare, och detta av en total befolkning på en miljon människor.

Estländska insatser på tysk sida skedde vid den tyska inmarschen i Estland, då estniska frikårer understödde tyska Wehrmacht i kampen mot Röda armén. Bokens författare redogör på ett detaljerat sätt för för de olika estniska enheter som sattes upp och på vilka frontavsnitt de kom att tjänstgöra.

I maj 1942 tillställdes Himmler en promemoria i vilken det hänvisades till potentialen av estniska frivilliga för Waffen-SS. Himmler anhöll senare hos Hitler om tillstånd att organisera en formation av Waffen-SS i Estland, och i oktober 1942 gav Hitler slutligen sitt medgivande till uppsättandet av en estnisk SS-legion, vilken senare utökades till en division. På hösten 1943 anlände Himmler

till Estland och meddelade, att han utarbetat en vittgående autonomi för Estland och att hans förslag skulle förekäggas Hitler för underskrift:

”Men, sa Himmler, Hitler förväntar sig emellertid en motprestation för den goda vilja han visat. Ni har många frivilliga vid fronten, men nu i det femte krigsåret är det endast numerären som avgör. Ni måste införa värnplikt. Detta är en del av er suveränitet över vilken ni kan vara stolta.”

En tid därefter genomfördes en generalmobilisering, vid vilken 40 000 män ur årsklasserna 1904-23 inkallades.

I januari 1944 bröt den tyska fronten vid Leningrad samman, och en rysk storförsvar drog fram mot Narva-floden. Denna utveckling av kriget fyllde estländarna med skräck, och det skulle inte dröja länge förrän landet förvandlades till ett slagfält. På sensommaren 1944 hade Röda armén nått fram till den tyska försvarsställningen ”Tannenberg”, vars själva ryggrad utgjordes av de så kallade Blå bergen bestående av tre kullar.

Därutkämpades i slutet av juli strider som tillhörde de hårdaste på hela östfronten. Det sovjetiska målet att bryta igenom ”Tannenberg-ställningen” och erövra Tallinn omintetgjordes tillfälligt. Ryssarnas förluster blev enorma. De förlorade totalt ofattbara 200 000 man. Slagfältet vid Blå bergen har till dags dato ännu inte helt följts upp. I snårskogen ligger fortfarande tusentals stupade kvar jämte krigsmateriel och minor. Den 21 september 1944 erövrade Röda armén Tallinn och två dagar senare lämnade de tyska trupperna Estland.

De estniska enheterna beordrades till truppövningfältet Neuhammer i Tyskland

för omorganisering. En del estländare deserterade för att som partisaner bekämpa sovjeterna i hemlandet. Resterna av den estniska SS-divisionen inneslöts i krigets slutskede i trakten av Prag, där många estniska officerare och soldater stupade eller mördades av ryssarna och tjeckiska partisaner. Totalt stupade eller försvann i krigshandlingar 15 000-25 000 estländare 1941-45.

Vad gäller partisanrörelsen i Baltikum så var den som mest aktiv åren 1945-52. Enbart i Estland fanns det uppskattningsvis 10 000 partisaner 1945. För övrigt kan nämnas, att svensk underrättelsetjänst 1944-57 företog flera operationer i Baltikum i samarbete med balter och exilbalter i motståndsrörelsen.

Den hänsynslösa kollektiviseringen av landsbygden 1947 jämte de omfattande sovjetiska deportationerna 1947-49 innebar ett hårt slag mot partisanrörelsen. Under den tiden bortfördes till Gulag från Estland 60 000, från Lettland 50 000 och från Litauen 220 000 personer.

Denna viktiga bok är rikligt illustrerad med fotografier och kartor och innehåller dessutom ett 40-tal biografier.

David Stavenheim Rolf Michaelis: *Estländare i tysk tjänst 1941-45. En översikt. Leandoer & Ekholm förlag.*

Programmed to Kill

Den rumänske generallöjtnanten Ion Mihai Pacepa är den kommunistiske underrättelseagent med högst militär rang som hoppat av till Väst. När han kom till USA hade han arbetat under 15 år inom den högsta ledningen för sovjetblockets spioneri. Generalens specialområde var desinformation av högsta klass. En av Sovjets viktigaste vilseledningsoperationer var att efter

John F. Kennedy mördades av Lee Harvey Oswald, som hade KGB-kontakter.

Kennedy-mordet 1963 avleda uppmärksamheten i Väst från KGBs kontakter med mördaren, Lee Harvey Oswald. Pacepas senaste bok, *Programmed to Kill* (2007) behandlar detta i detalj. Generallöjtnanten skriver om hur han och andra författade artiklar, spred rykten och till och med finansierade böcker i Väst.

1975 dök det upp ett papper med anteckningar skrivna till en ”Mr Hunt” med dateringen 8 november 1963, undertecknat av Oswald. Konspirationsexperter knöt samman Oswald med E. Howard Hunt, känd från Watergate och med kontakter i Vita huset. Det var en KGB-förfälskning. Efter Sovjets kollaps 1991 fortsatte desinformationen från USA. KGB lät 1993 publicera boken *Passport to Assassination: the Never-Before-Told Story of Lee Harvey Oswald of the KGB Colonel Who Knew Him*. I boken hävdades att KGB efter, en genomgång av arkiven, inte funnit någon egen inblandning i mordet.

En annan KGB-produkt publicerades också i Väst. Det var *Oswald: Assassin or Fall Guy?* av Joachim Joesten, en tyskfödd amerikansk kommunist. Det kommunistiska förlaget gav ut boken lär ha erhållit 80 000 dollar från Sovjet för att publicera den. Den förste recensenten i amerikansk press av Joestens

bok var Victor Perlo, en ökad KGB-agent som opererat i USA. Boken var dedicerad till Mark Lane, en amerikansk advokat. Denne hade tidigare publicerat boken *Rush to Judgement*, som gick ut på att Kennedy mördades av en högerinriktad grupp av sammansvurna.

Pacepa påpekar i den nya boken att det inom sovjetblocket fanns ett kodsystém för underrättelsetjänsterna. Oskyldiga brev från Oswald och hans hustru till den sovjetiska ambassaden i Washington, D. C. innehöll dolda budskap till KGB enligt detta kodsystém. Författaren säger sig ha funnit bevis för att Oswald sändes till USA av Sovjet på ett tillfälligt uppdrag. Hans plan var att efter det att dådet utförts återvända till Sovjetunionen.

Strax innan Oswald försökte mörda den pensionerade amerikanske generalen Edwin Walker skrev han ett meddelande till sin hustru. I detta har Pacepa funnit två KGB-koder: vänner (kod för en sovjetisk underrättelseagent) och Röda korset (kod för ekonomiskt understöd). Det fanns vänner på den sovjetiska ambassaden och de kunde ge ekonomisk hjälp. När Oswald

inför mordet på Kennedy hösten 1963 reste till Mexico City hade han ett sammanträffande med den sovjetiske KGB-mannen Valerij Kostikov (verksam på avdelningen för "våta affärer" – mord). Det var ett så kallat järnmöte (zheleznaja javka) som inte var planerat.

I oktober 1962 hade en västtysk domstol dömt KGB-agenten Bogdan Stasjinskij, som hoppat av, för mord och mordförsök på exilukrainare i Tyskland. Vapnet var en blåsyrepistol, och den för *Contra*-läsaren kände ukrainske exil-ledaren Jaroslav Stetsko var en av dem som Stasjinskij tänkte mörda. Efter detta misslyckande inställde KGB alla operationer som gick ut på att mörda fiender i Väst. Det ledde till att också Oswalds uppdrag från Moskva att mörda Kennedy inställdes.

Oswald blev en "rogue agent" och fullföljde, mot Moskvas vilja, uppdraget. Det blev efter mordet nödvändigt för KGB att låta tysta Oswald innan en rätttegång kunde avslöja sanningen. Omedelbart efter mordet inledde Sovjetunionen Oktober Drake, en vilseledningsoperation, som syftade till att lägga skulden på grupper i USA och på det sättet

avleda uppmärksamheten från KGB-spåret.

Bertil Häggman
Ion M. Pacepa: Programmed to Kill: Lee Harvey Oswald, the Soviet KGB, and the Kennedy

Överklass

Finns det någon överklass i Sverige? Har inte socialdemokratin lyckats utplåna den? Svaret som Susanna Popova ger i sin bok, är att överklassen finns kvar och ofta lever i högönsklig välmåga. Men vad är då överklassen? Ja, då kommer vi in på ett mycket svårare område. Det räcker nämligen inte bara med pengar för att tillhöra överklassen. Det blir fråga om en livsstil som det kan ta generationer att tillägna sig – helst genom ärvda gods och förmögenheter, men också genom rätta skolor och rätta giftermål.

Framförallt verkar överklass eller ej vara en fråga om förhållningssätt; hur man ser på sig själv och hur andra ser på en. Även den som förslösat den ärvda förmögenheten kan vara kvar i gemenskapen, medan mångmiljonären trots bemödanden med inköp av gods och

jakträttigheter kan komma att stå utanför. Och numera går det ju inte att köpa sig ett adelskap och bli introducerad på Riddarhuset. Som alltid – money talks – och på två generationer verkar även förmögna uppkomlingar kunna skärpa till sig och bli en del av överklassen.

Susanna Popova gör inga ekonomiska utredningar eller tar fram någon statistik om rika och om överklass. Hon arbetar inte som nationalekonomen Thorstein Veblen, som var pionjär på detta område i USA för snart 100 år sedan.

Susanna Popova har istället intervjuat tio anonymiserade "öveklassare" och lyssnat av deras syn på sig själva och tillvaron i stort. Även om de flesta av dem har en förhållandevis konservativ politisk uppfattning så är man försiktig med att sätta epitetet överklass på sig själv – det passar sig inte riktigt.

Hur som helst så är Susanna Popovas lilla bok underhållande och ger dessutom tillfälle till en hel del reflektioner.

Per Ossmer
Susanna Popova: Överklass – en bok om klass och identitet.
Lind & Co.

CONTRA

2 1983...

Det handlade mycket om Ryssland och Kina i *Contra*-numret som kom för tjugofem år sedan. Att *Contra* tidigare omnämnt den sovjetiska klubben "Privet" föranledde diverse påtryckningar och hot mot artikelförfattaren.

Nobelpristagaren Alexander Solzjenitsyn medverkade med en artikel som ursprungligen var ett tal då Solzjenitsyn fick ett frihetspris på Taiwan. Han skrev om västerlandets svaghet och eftergivenhet inför kommunistkinesiska påtryckningar. Något som vi ser även i dessa dagar när OS i Peking närmar sig.

Bilhandlaren Halvar Alvgards öde behandlades i tidningen. Alvgard hämtades till förhör den 2 mars 1981 misstänkt för skattebrott. Han anhölls och polisen lät snart lokalpressen veta att man gripit den störste skatteskojaren i Kalmar län. Bokföringen beslagtogs (den lämnades tillbaka i sopsäckar och i oordning efter sex månader, det kostade Alvgard över 50.000 kronor att reda ut oredan). Registreringshandlingarna för företaget billager beslagtogs och de kunde inte säljas eller användas på flera år. Allt byggde på att skatterevisorerna

ansåg att Alvgard borde ha kunnat tjäna mer på sin verksamhet. Inga som helst bevis eller dokument kunde visas upp som belägg för påståendena. Och efter några år lades alla anspråk från staten ner. Sedan rörelsen omöjliggjorts tvangs Alvgard lägga ner den, med stora förluster som följd. Staten vägrade att ersätta Alvgard för förlusterna. Han fick dock sent omsider, i oktober 1991, efter beslut av den nyvalda regeringen Bildt 1 miljon kronor i kompensation för vad han fått utstå.

...för tjugofem år sedan